

synovate

Research reinvented

Skrevet for: Friluftslivets fellesorganisasjon, (FRIFO)
og Direktoratet for naturforvaltning (DN)

Skrevet av: Ingrid Wergeland, Politikk og samfunn,
Synovate.

Dato: 23. april 2009

Direktoratet for
naturforvaltning

Copyright:

© 2009. Synovate Ltd. All rights reserved.
The concepts and ideas submitted to you herein are the intellectual property of Synovate Ltd. They are strictly of confidential nature and are submitted to you under the understanding that they are to be considered by you in the strictest confidence and that no use shall be made of the said concepts and ideas, including communication to any third party without Synovate Ltd's express prior consent.

Innhold

	Side
1. Bakgrunn	2
2. Gjennomføring	2
3. Oppsummering	3
4. Tolkning av tabellverket	4
5. Funn	6
5.1 Hvem går på tur og hvem gjør det ikke	6
5.2 Grunner til å gå på tur	7
5.3 Motorstøy og turopplevelse	15
5.4 Turvaner i oppvekst og voksen alder	18
5.5 Allemannsretten	30
5.6 Motorisert ferdsel i naturen	41
5.7 Kart, kompass og GPS	42

Vedlegg: Spørreskjema

1. Bakgrunn

Undersøkelsen er gjennomført for å kartlegge befolkningens friluftslivsvaner (omfang og motivasjon), holdninger til allemannsretten, møte med og støy fra motoriserte kjøretøy i naturen, friluftsvaner i folks oppvekst, samt bruk av kart, kompass og GPS.

Den delen av undersøkelsen som dreier seg om grunner folk har til å gå på tur, er lik en undersøkelse gjort av MMI i 1992 ved Ola Vaagbø. Det som dreier seg om omfanget av ulike aktiviteter i oppveksten tilsvarer spørsmål stilt av Statistisk sentralbyrå (SSB) i 1974. Spørsmålene om bruk av kart og kompass er tilsvarende en undersøkelse gjort av MMI i 1997 ved Ola Vaagbø. Spørsmålene som er like vil bli sammenlignet for å se på eventuelle endringer.

Kontaktperson i Friluftslivets fellesorganisasjon (heretter: FRIFO) har gjennom planleggingen og gjennomføringen av dette prosjektet vært Hans Erik Lerkelund. Ansvarlig for planlegging, analyse og rapportering i Synovate er Ingrid Wergeland.

2. Gjennomføring

- Målgruppe: et representativt utvalg av den norske befolkningen over 15 år
- Spørreundersøkelse på telefon gjennomført i perioden 17.3.-24.3.2009
- Antall respondenter: 1004 personer

3. Oppsummering og hovedkonklusjoner

- 9 av 10 svarer ja på spørsmålet ”hender det at du går på tur i skog og mark, eller driver en annen form for friluftsliv, som å gå på ski, fottur, fisketur, sykkel tur osv?”.
- Hvor viktige de ulike begrunnelsene er for at man går på tur er svært likt undersøkelsen fra 1992, hva angår opplevelser, sanking, sosialt samvær.
- Det er noen flere, sammenlignet med 1992, som beskriver flora og fauna som viktige grunner til å gå på tur.
- Markant flere, sammenlignet med 1992, definerer trim, mosjon og spenning som viktige grunner for turgåing.
- 1 av 3 synes at støy fra fly, helikopter og snøscooter ødelegger naturopplevelsen i skog og fjell.
- 1 av 3 synes at møte med snøscootere ødelegger turopplevelsen.
- 1 av 3 har vært på 10 skiturer eller flere siste 12 måneder.
- 8 av 10 har gått 10 fotturer eller mer de siste 12 månedene (48% har gått mer enn 40 fotturer).
- 1 av 5 har vært på 10 fisketurer eller mer de siste 12 månedene.
- De som har vært mye på skitur, fisketur og/eller flere dagers overnattingsturer i barndommen driver mer med denne type aktiviteter (de siste 12 månedene), enn de som har vært lite på slike turer i oppveksten.
- 62% av de spurte oppgir at friluftsliv er meget viktig (8,9 og 10 av en skala til 10) sammenlignet med andre fritidsaktiviteter.
- Drøyt 2 av 3 har hørt om friluftsløven.
- 9 av 10 har hørt om allemannsretten.

På de følgende sidene presenteres totalfordelingene i undersøkelsen grafisk med kommentarer. Jeg vil gjennomgående beskrive forskjeller i holdninger og vaner der vi finner signifikante forskjeller i bakgrunnsvariablene. Der forskjeller i undergrupper ikke er redegjort for, er det i hovedsak fordi det ikke er signifikante forskjeller mellom disse.

4. Tolkning av tabellverket

I tabellverket for undersøkelsen finnes svarfordelingen per bakgrunnsvariabel på samtlige spørsmål i den rekkefølge spørsmålene er stilt. Tabellverket viser svarfordelingen per spørsmål totalt (uvektet). Over kolonnene i hver tabell vises antall intervju som er beregningsgrunnlaget for prosenttallene i tabellen.

Ved å se på de bakgrunnsvariablene som er registrert kan man se på detaljer i besvarelsene, f. eks hvis vi observerer spesielle avvik for en målgruppes besvarelser sammenliknet med de andre. Så lenge disse undersøkelsene er utvalgsundersøkelser, er resultatene beheftet med usikkerhet. Under finnes derfor en tabell over feilmarginer ved forskjellige utvalgsstørrelser og observasjonsnivåer. Som man vil se her, er feilmarginene størst ved observasjoner rundt 50 prosent, for så å bli mindre desto skjevere svarfordelingen blir.

Tabellen nedenfor angir *tilnærmede* anslag for feilmarginene ved ulike resultater. Mer eksakte anslag krever imidlertid omfattende spesialberegninger i hvert enkelt tilfelle – noe som ikke kan fremstilles i tabellform. De eksakte feilmarginene kan være både større og mindre enn dem som er angitt i tabellen. De tabulerte verdiene vil som regel gi en god indikasjon på pålitelighetsnivået til de enkelte resultater.

Feilmarginer ved rent lotterisk utvalg

Antall observasjoner	Prosentresultat							
	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	40/60	50/50
20	8.6	12.0	14.2	16.0	17.4	18.3	19.6	20.0
50	6.2	8.5	10.1	11.3	12.2	13.0	13.9	14.1
75	5.0	6.9	8.2	9.2	10.0	10.6	11.3	11.5
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10.0
150	3.6	4.9	5.8	6.5	7.1	7.5	8.0	8.2
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
250	2.8	3.8	4.5	5.1	5.5	5.8	6.2	6.3
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.0	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
600	1.8	2.5	2.9	3.3	3.5	3.7	4.0	4.1
700	1.6	2.3	2.7	3.0	3.3	3.5	3.7	3.8
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.1	3.2	3.5	3.5
900	1.5	2.0	2.4	2.7	2.9	3.1	3.3	3.3
1000	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.2

Prosentresultatet pluss/minus feilmarginen i tabellen angir et såkalt 95 prosent konfidensintervall som er slik at vi med 95 prosents sikkerhet kan si at det dekker det sanne resultat (forutsatt at målefeil og systematiske feil ikke forekommer).

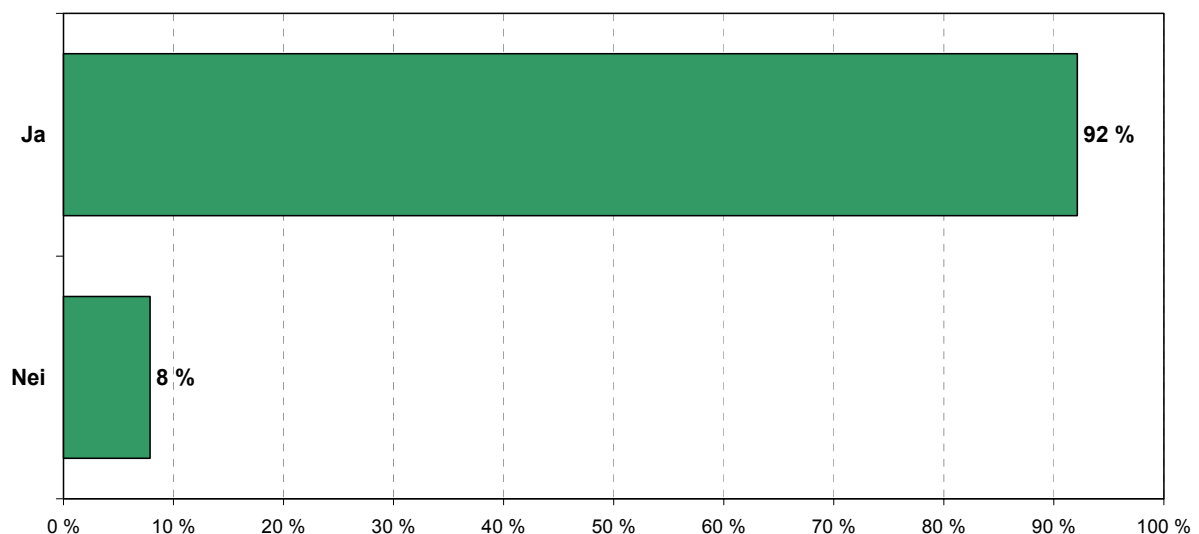
NB! I tabellvedleggene er signifikante forskjeller mellom en undergruppes resultat og tabellens totalresultat markert i tabellenes celler: Sorte piler betyr "signifikant høyere enn" og hvite piler "signifikant lavere enn" totalresultatet. Celler uten markeringer innebærer at vi ut fra antall intervju og avvik fra totalresultatet ikke kan være sikre på at forskjellen skyldes annet enn tilfeldigheter i utvalget.

5. Funn i undersøkelsen

5.1 Hvem går på tur og hvem gjør det ikke

Åpningsspørsmålet i undersøkelsen viser at 9 av 10 går på tur i skog og mark. Spørsmålet er stilt slik at både de som går en sjelden gang og de som går ofte kan svare ja. Omfanget turgåere har økt fra 79 % i 1992 til 92 % i 2009. Hvor ofte folk går på tur og hvordan tur de går på, spurte vi nærmere om senere i undersøkelsen. De som svarte at de ikke går på tur, blir kun stilt et fåtall spørsmål om allemannsretten, mens de som svarer at de går på tur er målgruppe for hele undersøkelsen.

1. Hender det at du går på tur i skog og mark eller driver en annen form for friluftsliv, som å gå på ski, fottur, fisketur, sykkeltur osv.?
N=1004

Når vi ser nærmere på hvem det er som ikke går på tur, ser vi at eldre personer og som er enker/enkemenn, og de som har inntil 300 000 kr i husstandsinntekt og ungdomsskole som høyeste fullførte utdanning og de som bor alene i husstanden som er overrepresentert i denne gruppen. Det er altså i stor grad eldre folk og personer med lav inntekt som ikke går på tur. Når det gjelder partipreferanse er det svært få Høyre-

velgere som ikke går på tur, mens det er flere Fremskrittsparti-velgere enn gjennomsnittet, som ikke går på tur.

5.2 Grunner til å gå på tur i 1992 og 2009

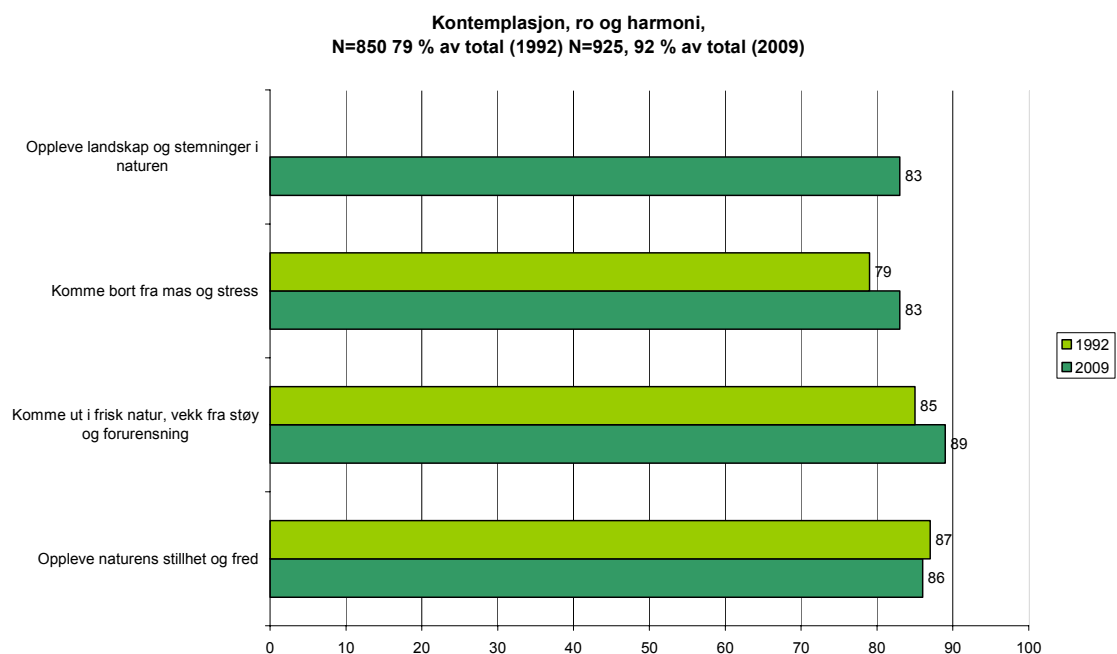
I dette spørsmålet har vi spurt om hvor viktige folk synes at en rekke grunner til å gå på tur er. Vi leste opp 20 grunner, og ba respondentene oppgi, for hver grunn, hvorvidt dette er en meget viktig, ganske viktig, litt viktig eller ikke viktig grunn til å gå på tur. Dette er stort sett de samme grunnene (to nye er lagt til) som da undersøkelsen ble gjennomført i 1992. Da ble undersøkelsen gjennomført som hjemmebesøk hos 1079 personer over 15 år intervjuet. Når vi i 2009 valgte å gjennomføre undersøkelsen på telefon, er det både av tidsmessige og økonomiske grunner, samtidig som vi vet at det er metodisk forsvarlig når temaet ikke er videre sensitivt.

850 (79%) av de intervjuede i 1992 svarte bekreftende på spørsmålet "hender det at du går på tur i skog og mark?". Som i 2009 er det disse som ble spurt om hvor viktige ulike grunner er for å gå på tur.

I grafikken under er grunnene gruppert tematisk og sammenlignet med funnene den tilsvarende undersøkelsen fra 1992. Gjennomgående i grafikken som følger er at vi viser respondentene som mener at dette er meget eller ganske viktige grunner til å gå på tur samlet.

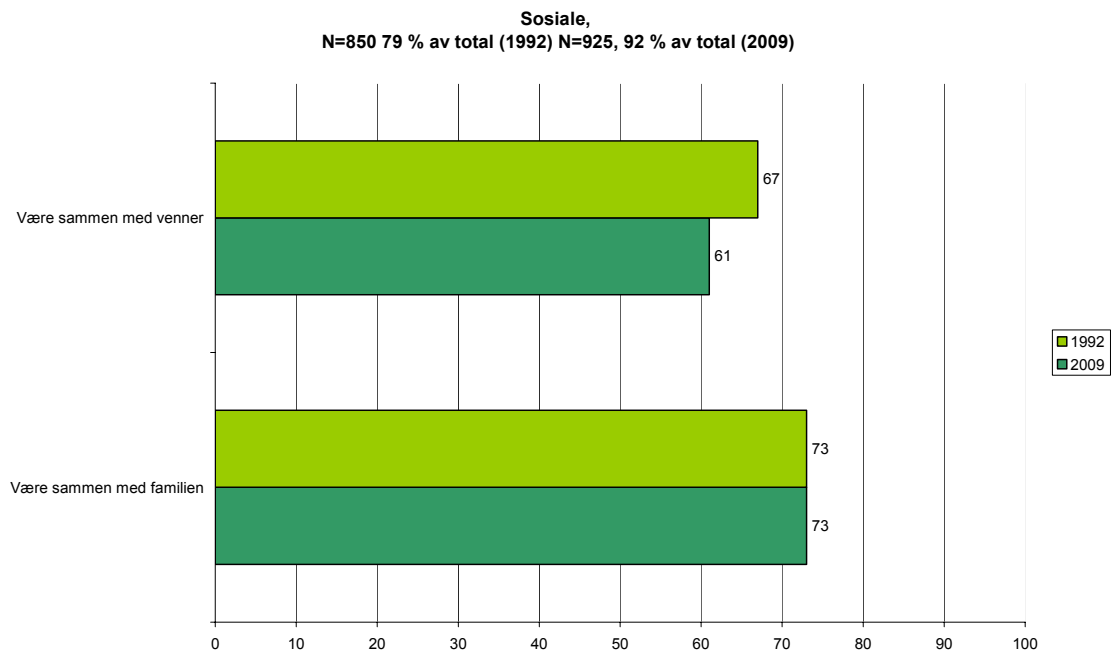
Kontemplasjon, ro og harmoni.

Antall respondenter som oppgir de ulikt formulerte kontemplative grunnene til å gå på tur som viktige er stabilt fra 1992. 8 av 10 sier at å komme bort fra mas og stress er en viktig grunn til å gå på tur. Det er nær 9 av 10 som mener at det å komme ut i frisk natur, vekk fra støy og forurensning og det å oppleve naturens stillhet og fred er viktige grunner til å gå på tur. Det er lite som skiller undergruppene på hvem som foretrekker hva i disse spørsmålene, med unntak av det å oppleve stillhet og fred. Her er det flere kvinner enn menn, og dette er en grunn som er mer utbredt blant de over 60 år, og mindre utbredt blant de mellom 15 og 24 år. En av begrunnelsene for å gå på tur som har blitt tatt inn i denne undersøkelsen først i 2009, er det å oppleve landskaper og stemninger i naturen.

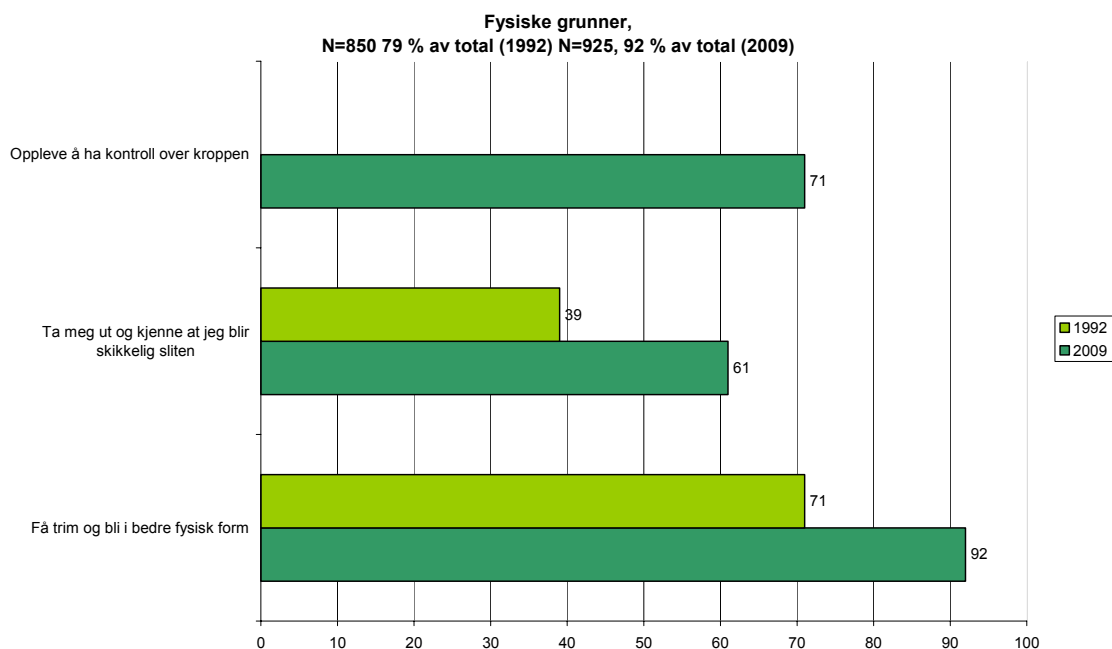
Sosiale grunner til å gå på tur.

Det er lite endring i det vi kaller sosiale grunner fra 1992 til 2009. Det å være sammen med venner betegnes som viktig grunn for nær 2 av 3, og å være sammen med familie er viktig for nær 3 av 4. Det å være sammen med venner er i større grad en viktig grunn for personer mellom 25 og 39 år, enn personer over 60 år. Det å være sammen med familien når man går på tur er viktig for flere kvinner enn menn, og det er oftere viktig for gifte/samboende enn for ugifte. Også når det gjelder samvær med familien er aldersgruppen mellom 25 og 39 år over gjennomsnittet.

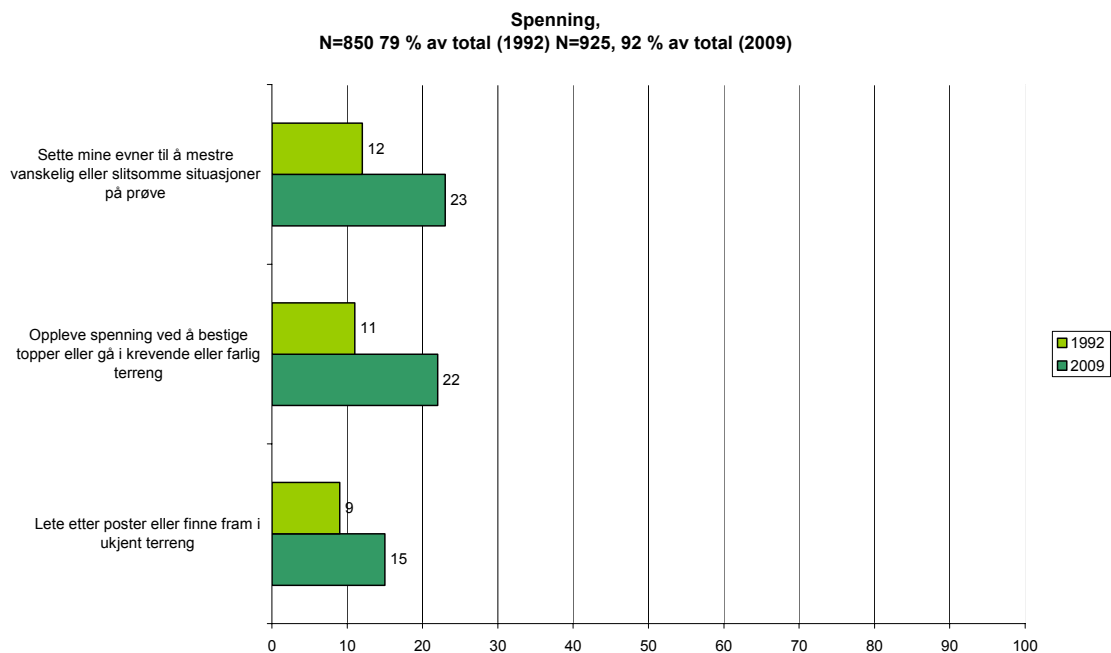
Fysiske grunner.

Grunnene som omfatter fysisk utfoldelse, trim og helse er blant de som har fått en kraftig økning i antall som omtaler dette som viktige grunner, siden undersøkelsen ble gjennomført sist i 1992. Dette var viktige grunner for mange i 1992 også, men vi ser med denne målingen at fysiske grunner har blitt ytterligere styrket i folks bevissthet når det gjelder grunner til å gå på tur. Grunnene som lyder "ta meg ut og kjenne at jeg blir skikkelig sliten" og "få trim og bli i bedre fysisk form" har økning på henholdsvis 22 og 21 prosentpoeng hver. Det er signifikant flere i aldersgruppen 40 til 59 år som mener det å "ta seg ut.. bli sliten" er en viktig grunn, og signifikant færre over 60 år som mener dette er en viktig grunn. De eldre er derimot overrepresentert blant de som mener at det å få trim og bli i bedre fysisk form, er en viktig grunn til å gå på tur. En av de to begrunnelsene for å gå på tur som har blitt tatt inn i denne undersøkelsen først i 2009, er det med å ha kontroll over kroppen. Dette er en grunn mange slutter seg til som viktige, og den er på linje med de fysiske grunnene.

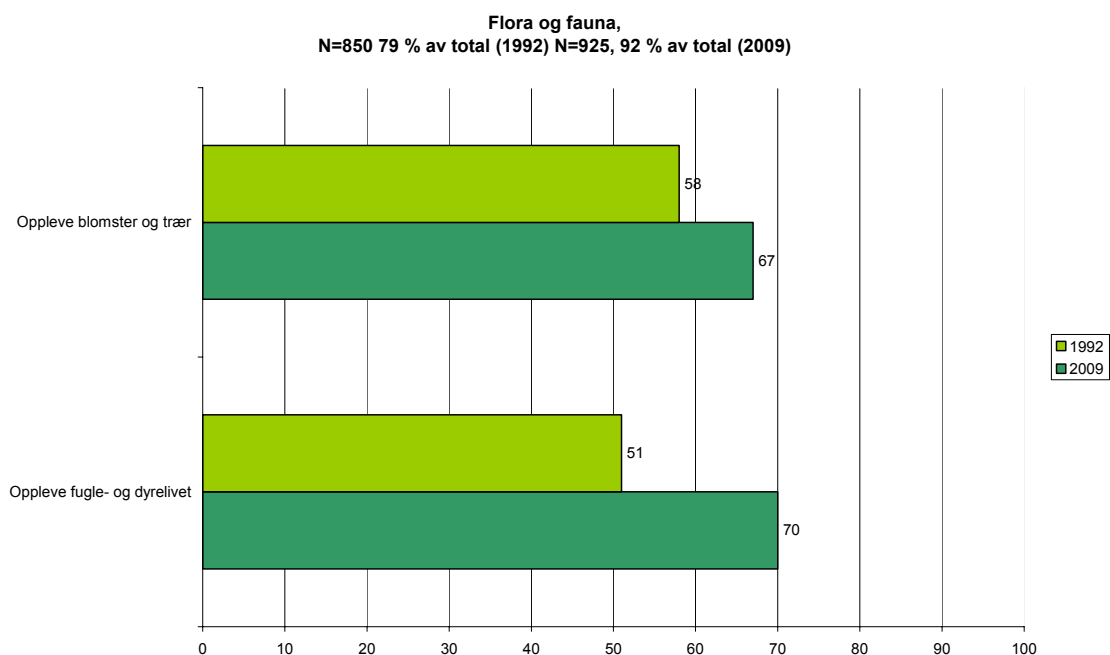
Spenning og opplevelser.

I forlengelsen av fysiske grunner, har vi grupperingen begrunnelser kalt spenning og opplevelser. To begrunnelser som har hatt en markant økning, fra 1 av 10 til drøye 1 av 5 er "å sette mine evner på til å mestre vanskelig eller slitsomme situasjoner på prøve" og "å oppleve spenning ved å bestige topper eller gå i krevende eller farlig terreng". Det er lite som skiller de ulike undergruppene i den første begrunnelsen, mens viktigheten av å bestige topper eller gå i krevende terreng, er særlig fremtredende for aldersgruppen 15 til 24 år. Flere menn enn kvinner synes at det "å lete fram poster eller finne fram i ukjent terreng" er en viktig grunn for å gå på tur.

Flora og fauna

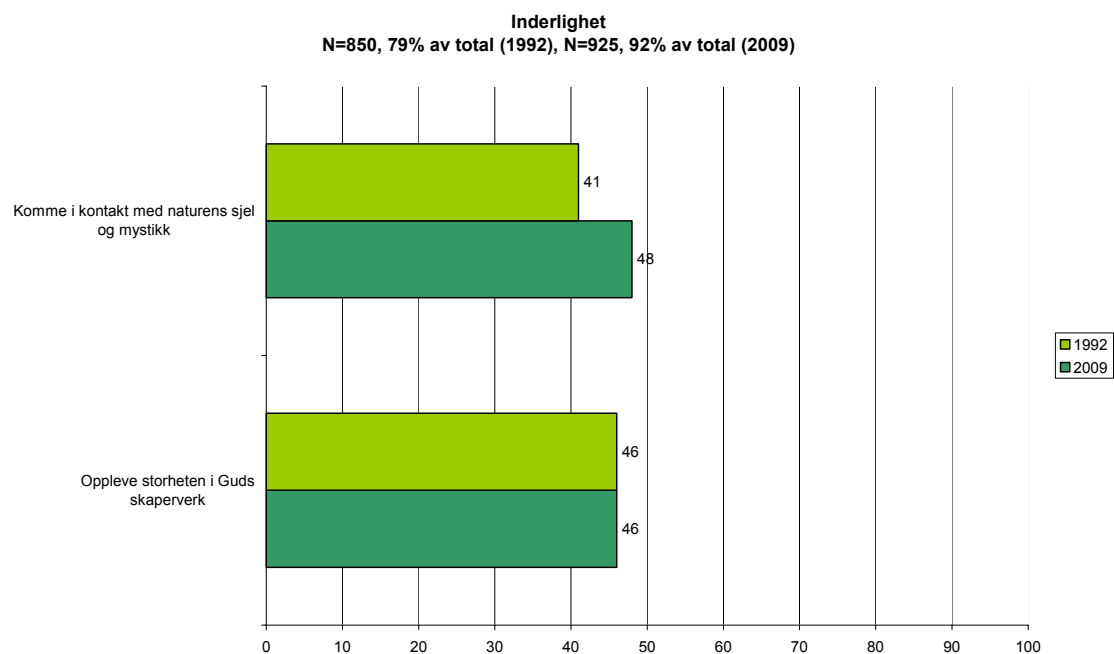
Grunner knyttet til flora og særlig fauna har blitt viktig for flere siden 1992. Det å oppleve blomster og trær er særlig viktig blant kvinner, og personer over 60 år. Færre personer med husstandsinntekt over 1 million enn gjennomsnittet oppgir blomster og trær som en viktig grunn for å gå på tur. For de med høy inntekt er heller ikke det å oppleve fugle- og dyrelivet særlig viktig, mens det er viktig for personer over 60 år.

Inderlige grunner

Nær halvparten av de spurte mener at grunner vi kan kalle inderlige er viktige når de går på tur. Som flere av begrunnelsene for å gå på tur, finner vi at disse grunnene har påfallende lik oppslutning som i 1992. Det "å komme i kontakt med naturens sjel og mystikk" er viktig for færre under 40 år. Blant personer over 60 år, er dette oftere en viktig grunn enn gjennomsnittet. Det er også flere med ungdomsskole som høyeste utdanningsnivå og med husstandsinntekt inntil 300 000 kroner som mener dette er en viktig grunn for å gå på tur. Det er de samme gruppene som i stor grad oppgir "å

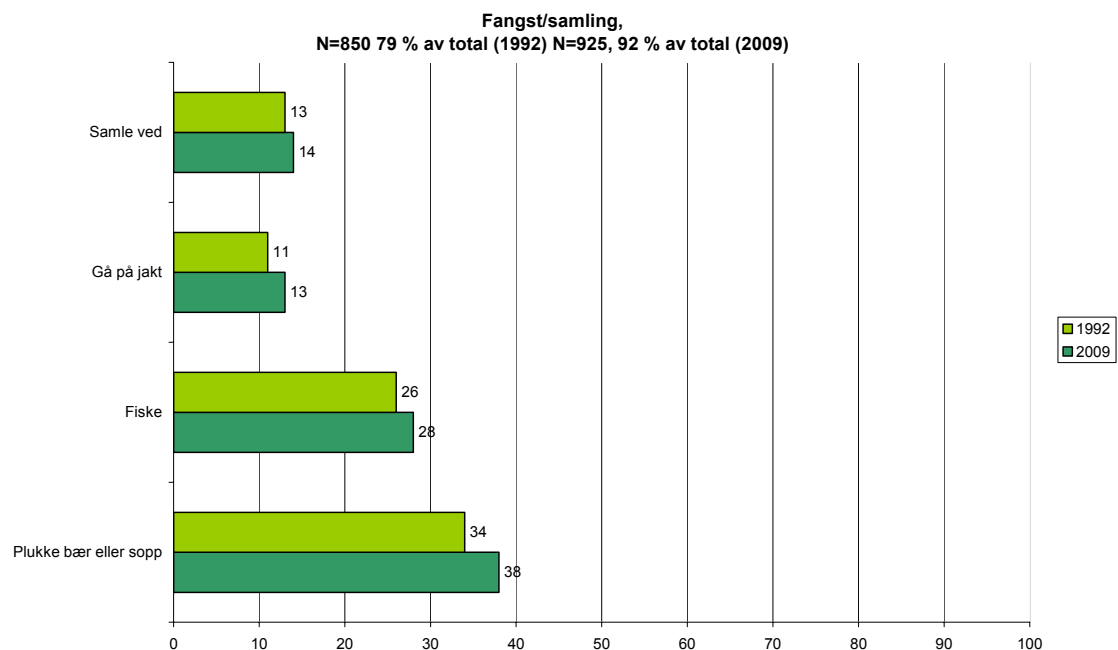
oppleve storheten i Guds skaperverk”, men det er i tillegg signifikant flere kvinner enn menn som mener dette, samt personer med husstandsinntekt opp til 600 000 kroner. Personer som tjener mer enn dette har sjeldnere dette som viktig grunn enn resten av befolkningen. Ikke uventet er dette viktig for de fleste av Kristelig Folkepartis velgere.

Fangst og samling

Det er svært stabile tall når det gjelder fangst og samling. I denne grupperingen av grunner finner vi det å samle ved, jakte, fiske og plukke bær eller sopp. Å samle ved er

noe som er viktigere for menn enn for kvinner, og det er oftere viktig blant Senterpartivelgere, enn andre. Jakt er særlig viktig blant menn. Det er også signifikant flere Fremskrittspartivelgere som har jakt som viktig grunn til å gå på tur, sammenlignet med andre. Fisking er noe menn har som en viktig motivasjon for å gå på tur. Det er også mer viktig for folk som ikke har hjemmeboende barn, enn blant de som har det. Både blant Arbeiderparti og Fremskrittspartivelgere er fisking utbredt som viktig grunn til å gå på tur. Når det gjelder å plukke bær eller sopp er det mer vanlig blant kvinner enn blant menn, og det er flere over 60 år enn de mellom 25 og 39 år som anser dette for å være en viktig grunn for å gå på tur. Når det gjelder partipreferanse, skiller KRF-velgerne seg ut som ivrige sankere, mens Høyre-velgere er underrepresentert blant de som synes dette er en viktig grunn til å gå på tur.

5.3 Motorstøy og turopplevelse

I dette spørsmålet presenterte vi flere påstander om motorstøy, og ba respondentene si seg enig eller uenig disse. Disse påstandene ble ikke presentert i undersøkelsen i

1992, så de kan ikke sammenlignes på samme måte som grunnene til å gå på tur over. Vi har ikke spurt om i hvor stor grad respondentene har blitt eksponert for slik støy.

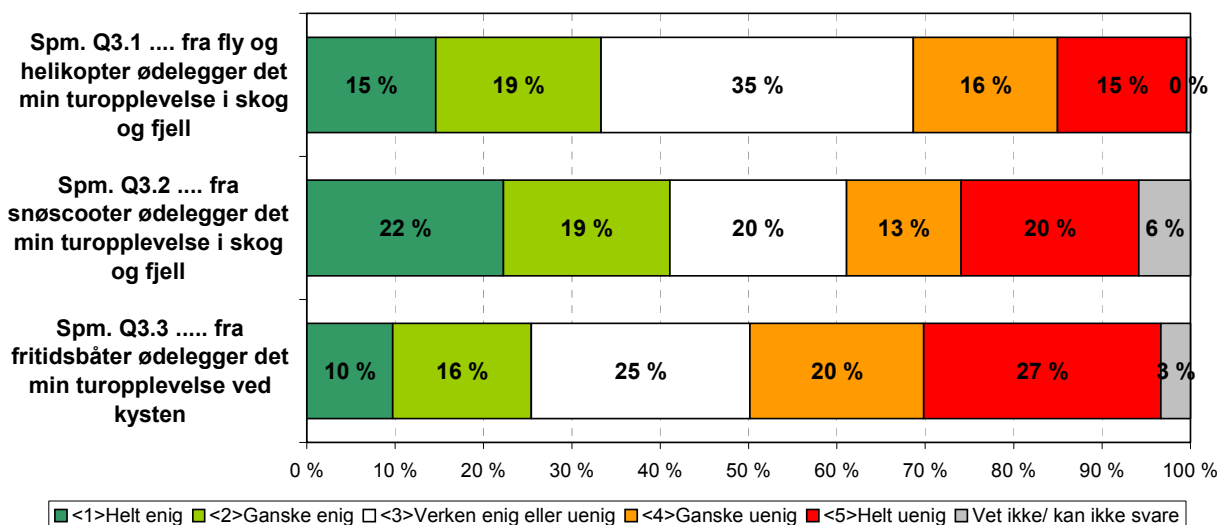
Den første påstanden er om hvorvidt motorstøy fra fly og helikopter ødelegger turopplevelsen i skog og fjell. Respondentene fordeler seg i tre relativt like grupper: de som mener slik støy er ødeleggende, de som verken er enig eller uenig og de som mener det ikke er ødeleggende. Når det er en så stor gruppe som verken er enig eller uenig, kan vi tolke det som at det er personer som er lite eksponert for slik støy.

Påstanden om hvorvidt motorstøy fra snøscooter ødelegger turopplevelsen i skog og fjell, sier 41% seg enige i. 20% er verken enig eller uenig, mens 33% er uenige i at støy fra snøscootere ødelegger turopplevelsen. Særlig personer over 60 år, samt SV- og KRF-velgere opplever motorstøy fra snøscootere som ødeleggende for turopplevelsen. Personer som stemmer Venstre, Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet har langt høyere toleranse for slik støy enn gjennomsnittet. Siden vi ikke har spurt om i hvor stor grad respondentene har blitt eksponert for slik støy kan respondentenes forhold til snøscootere i naturen være alt fra at de sjelden hører motorstøy fra snøscootere, utenom snøscootere som skal hente skadde turgåere, til at respondentene hører mye støy fra trafikkerte traséer.

Motorstøy fra fritidsbåter er den type motorstøy som er mest tolerert blant de typene motorstøy i naturen vi presenterer. 1 av 4 sier at motorstøy fra fritidsbåter er ødeleggende for turopplevelsen, mens 47% mener at dette ikke er ødeleggende. Det er ikke presisert hva slags type motorstøy det er snakk om, så dette spørsmålet kan tolkes til alt fra lyden av tøffende trebåter, til mer støyende fritidsbåter. Særlig SV-velgere og personer over 60 år opplever motorstøy fra fritidsbåter som ødeleggende for turopplevelsen.

Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
3. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om motorstøy: Når jeg hører motorstøy

.....
92% av total, N=925

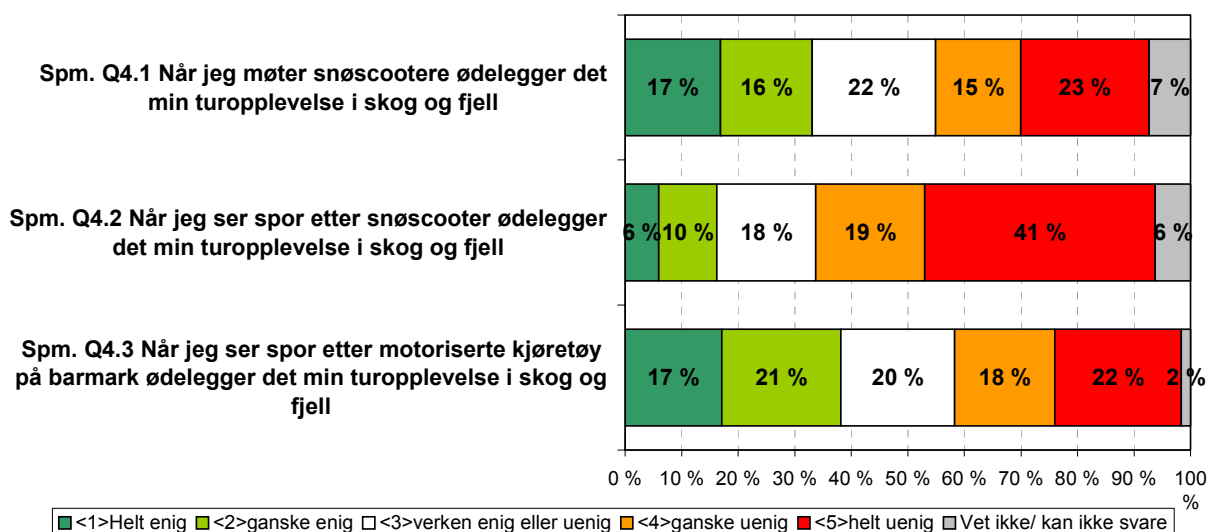
Videre presenterte vi tre påstander om det å møte motoriserte kjøretøy eller se spor etter disse. Her har vi heller ikke spurt om i hvilken grad respondentene er eksponert for motoriserte kjøretøy i naturen.

Den første påstanden dreier seg om hvorvidt det å møte snøscootere er ødeleggende for turopplevelsen i skog og fjell. Nær 1 av 3 mener det er ødeleggende. Det er 8 prosentpoeng færre enn de som mener at motorstøy fra snøscootere er ødeleggende for turopplevelsen. Kanskje ligger forskjellen i svarfordelingen i at det å tenke seg motorstøy fra snøscootere kan tolkes som mer vedvarende i omgivelsene enn det å møte en snøscooter. Når man ser snøscooteren, får man kanskje inntrykk av hva slags oppdrag den er på, noe man ikke gjøre ved å kun høre lyden av den. Dette kan øke toleransen noe. Særlig KRF-velgere er skeptiske til å møte snøscootere på tur, mens FRP-velgere er mindre plaget av dette enn gjennomsnittet.

Deretter spør vi om det å se spor etter snøscooter ødelegger turopplevelsen. 16 prosent synes det er ødeleggende for turopplevelsen å se spor etter snøscootere. Høyre- og FRP-velgere blir i mindre grad enn gjennomsnittet plaget av å se slike spor.

Den siste påstanden dreier seg om det å se spor etter motoriserte kjøretøy på barmark. I overkant av 1 av 3 opplever det å se slike spor som ødeleggende for turopplevelsen. Dette gjelder i særlig grad personer over 60 år og personer bosatt i Nord-Norge. Personer mellom 15-24 år opplever i mindre grad enn gjennomsnittet dette som ødeleggende. Fremskrittspartivelgere skiller seg ut i det at færre blant dem ser på spor etter motoriserte kjøretøy på barmark som ødeleggende for turopplevelsen.

Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
4. Nå om møte med og spor etter motoriserte kjøretøy.
Hvor enig eller uenig er du i følgende:
92% av total, N=925

5.4 Turvaner i oppvekst og voksen alder

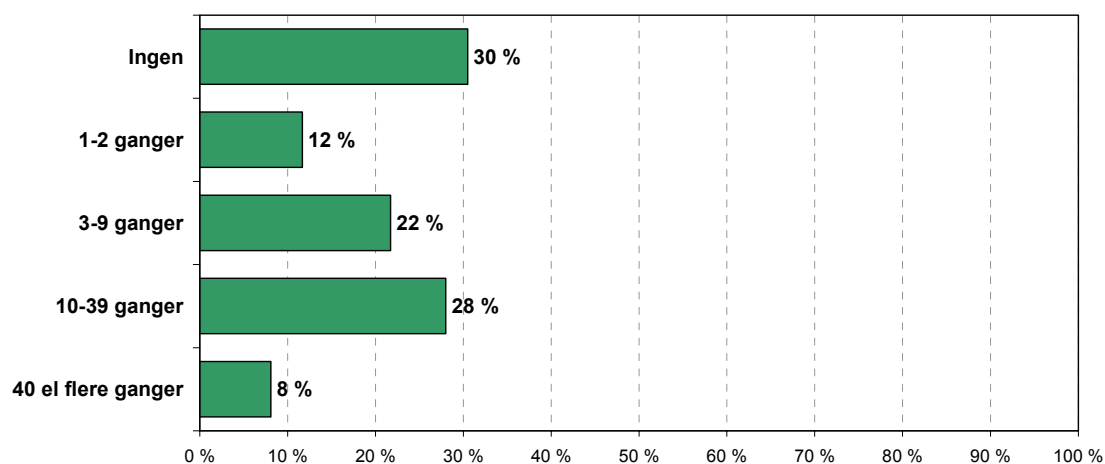
I denne delen av undersøkelsen spør vi om hvor ofte folk har gått på tur av ulik art de siste 12 månedene. Vi spør om antall skiturer, fotturer, fisketurer og overnattingsturer. Vi spør også om hvor ofte man var på denne typen turer i oppveksten. Når vi spør om hyppighet i oppveksten er svaralternativene "svært mye", "forholdsvis mye", "forholdsvis lite" og "omtrent ikke/aldri". Det er ganske vage svarkategorier. Vel vitende om hukommelsens feilbarlighet og problemer knyttet til begrepet "forholdsvis" (som kan følges opp med: I forhold til hva?) er dette likevel nyttige kategorier. Statistisk Sentralbyrå gjorde en undersøkelse i 1974 hvor de benyttet disse svaralternativene, noe som rom for sammenligning. Vi presenterer en sammenligning av tallene med aktivitetsomfang i oppveksten fra 1974 og 2009, med unntak av tallene for flere dagers fot/skitur, da vi ikke har tall på dette fra 1974.

Vi setter også sammen besvarelsene som dreier seg om oppvekst (2009) og hvor mange ganger man har gått på ski, fottur osv. de siste 12 månedene. Dette for å undersøke sammenhengen med i hvilken grad vaner for friluftaktiviteter i oppveksten påvirker slike vaner i voksen alder.

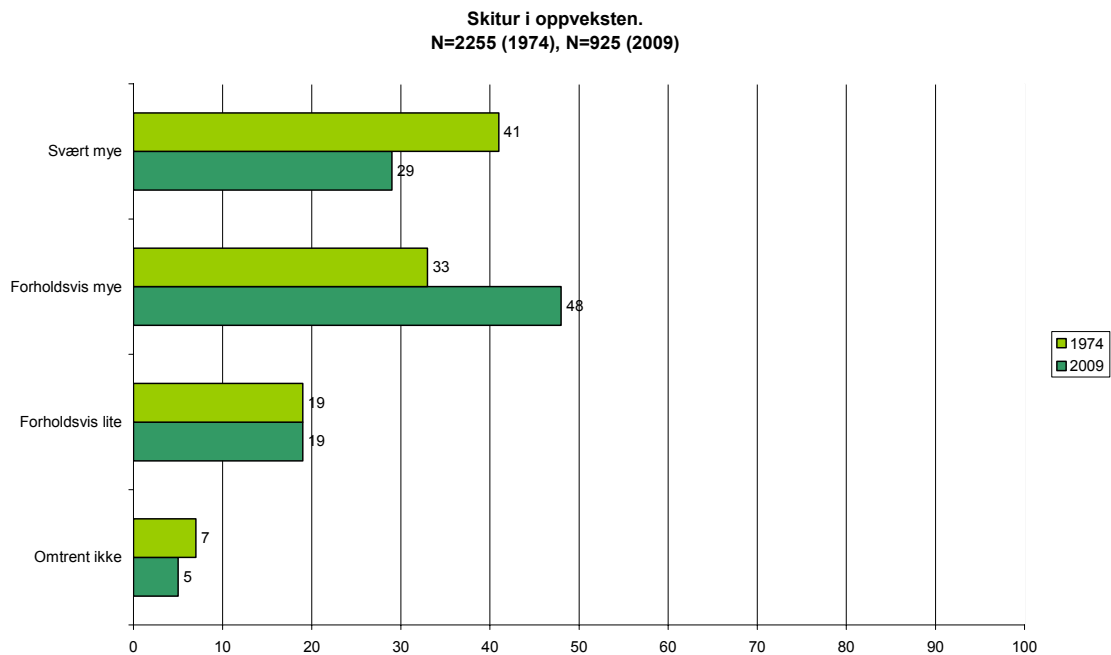
Skitur

Knappe 1 av 3 har ikke gått på ski i det hele tatt det siste året, mens over halvparten (58%) har gått 3 ganger eller mer. Når det gjelder de som ikke har gått på skitur de siste 12 månedene, er det over gjennomsnittet flere ugifte, flere over 60 år, og personer med folke/ungdomsskole som høyeste utdanning, personer som stemmer Fremskrittspartiet og personer i de laveste inntektsgruppene. Blant de som går mye på ski (fra 10 ganger og oppover) er det flere med universitetsutdanning og med høyere inntekt enn gjennomsnittet.

Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
6. Hvor mange ganger i løpet av de siste 12 måneder har du gått på skitur?
92% av total, N=925

Når vi sammenligner respondentenes beskrivelser av hyppigheten av skiturer i oppveksten, slik folk svarte i 1974 og i 2009 ser vi at det har vært en kraftig nedgang i andelen som sier "svært mye" fra 1974 til 2009, mens det har vært en økning i antallet som svarer "forholdsvis mye". Hvis vi slår sammen "svært mye" med "forholdsvis mye" fra de to undersøkelsene, har det ikke vært store svingninger (73% i 1974, 77% 2009).

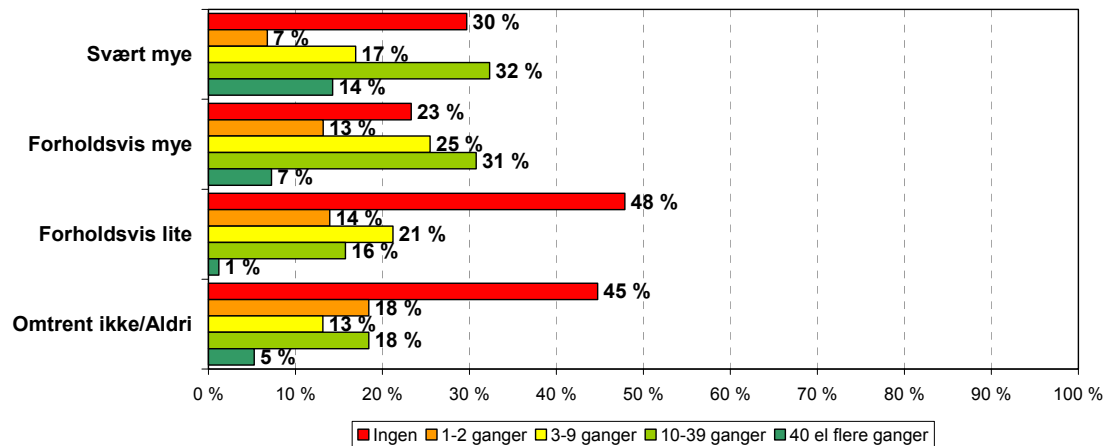

Grad av skigåing i oppveksten sammenlignet med antall turer siste 12 måneder.

Tilbake til tallene fra 2009 (se under) ser vi stolpene vise hyppigheten av skiturer de siste 12 månedene, mens "Svært mye", "forholdsvis mye" osv. er svaret på hvor mye folk gikk på skiturer i oppveksten. Her ser vi en klar sammenheng mellom hva folk har gjort av aktiviteten i barndommen og voksen alder. Generelt ser vi at det er klare fellestrekk mellom de som gikk svært og forholdsvis mye på den ene siden, og de som gikk forholdsvis lite og omtrent ikke, på den andre siden og hvilke skivaner de har i dag. Blant de som oppgir at de gikk lite/omtrent ikke på ski i oppveksten har nær halvparten ikke gått på ski det siste året, mens det for de som gikk mye er langt færre som ikke har gått på ski det siste året. Det er nesten dobbelt så mange blant de som har gått svært/forholdsvis mye på skitur i oppveksten som har gått 10-39 ganger siste året, som de som gikk forholdsvis lite/omtrent ikke i barndommen. De som oppgir å ha gått svært mye i oppveksten skiller seg ut ved å ha dobbelt så stor andel som går veldig mye på ski (14 % av disse har gått mer enn 40 turer siste 12 måneder) enn de som gikk forholdsvis mye på ski i oppveksten (7%). Personer mellom 40 og 59 år

trekker snittet opp blant de som har gått forholdsvis mye på ski i oppveksten. Folk bosatt på Østlandet har oftere gått "svært ofte" på ski i oppveksten, mens vestlendinger har sjeldnere gått "svært ofte" enn gjennomsnittet.

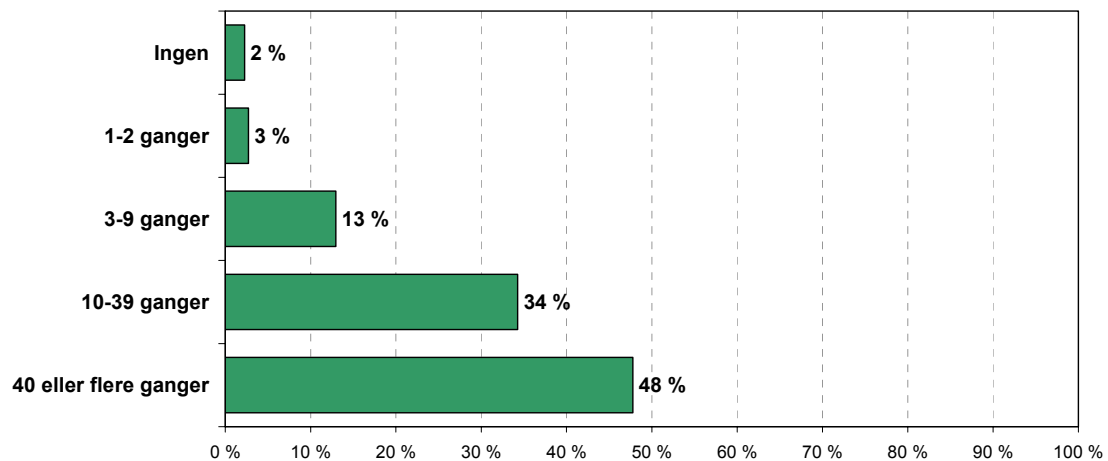
Filter: Hender går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
Spm.6 Hvor mange ganger i løpet av de siste 12 måneder har du gått på skitur?
Krysset med oppveksten: svært mye, forholdsvis mye, forholdsvis lite, omtrent ikke
N=925

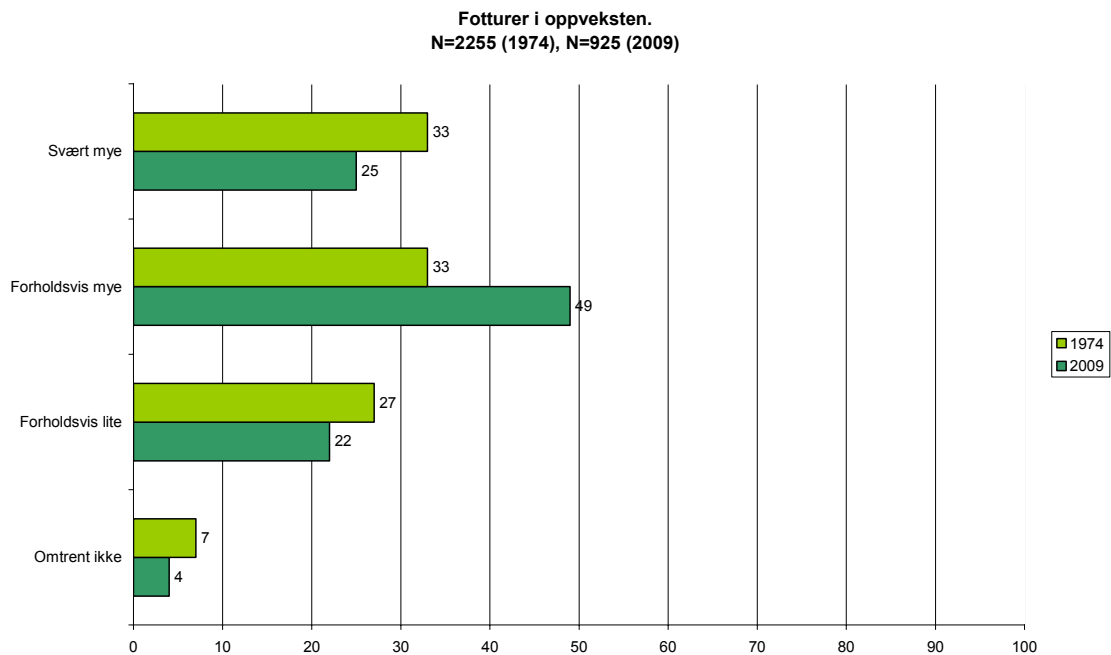
Fottur

Å gå på fottur er svært utbredt. Over 8 av 10 har gått på 10 eller flere fotturer de siste 12 månedene. Det er noe mindre utbredt å gå ofte (40+) blant folk med lav inntekt, og noe mer ubredt blant de med universitetsutdannelse. Ellers er det små variasjoner undergruppene i mellom.

Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
8. Hvor mange ganger i løpet av de siste 12 måneder har du gått på fottur?
92% av total, N=925

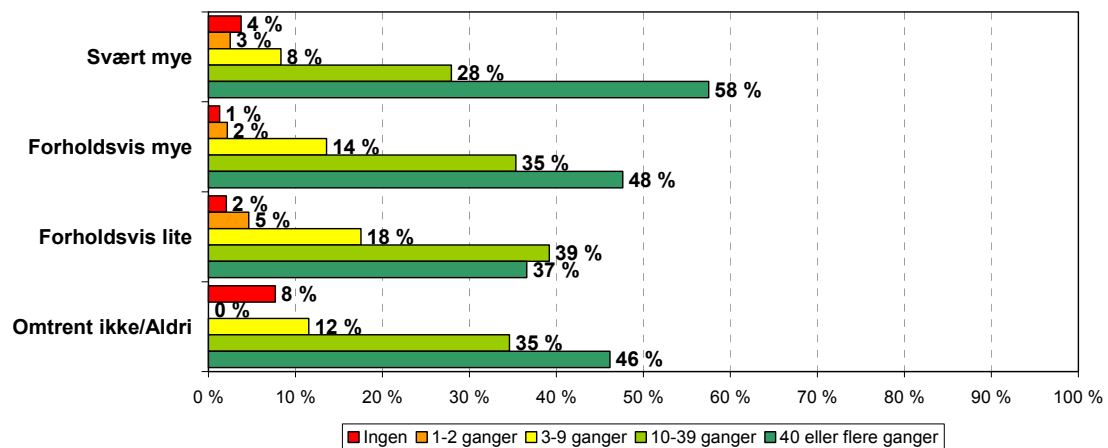
Når vi sammenligner folks beskrivelser av antall fotturer i oppveksten, er tallene relativt stabile, med unntak av andelen som mener at de gikk "forholdsvis mye" på fottur: her er det en kraftig økning fra 33% i 1974 til 49% i 2009.

Grad av turgåing i oppveksten sammenlignet med antall fotturer siste 12 måneder.

Dette med å gå på fottur er ikke så sterkt preget av vaner fra oppveksten, som vi så når det gjaldt skigåing. Det er noe lavere hyppighet blant folk som har gått lite som barn enn de som har gått mye, men dette får størst utslag på andelen som svarer at de ikke har gått fottur i det hele tatt. Det gjelder for nær 1 av 10 (8%) av de som ikke gikk på tur som barn, men utover det, er frekvensen for de som gikk lite eller omtrent ikke ganske lik de andre. Personer over 60 år trekker snittet opp i andelen som har gått "svært mye" på fottur i oppveksten.

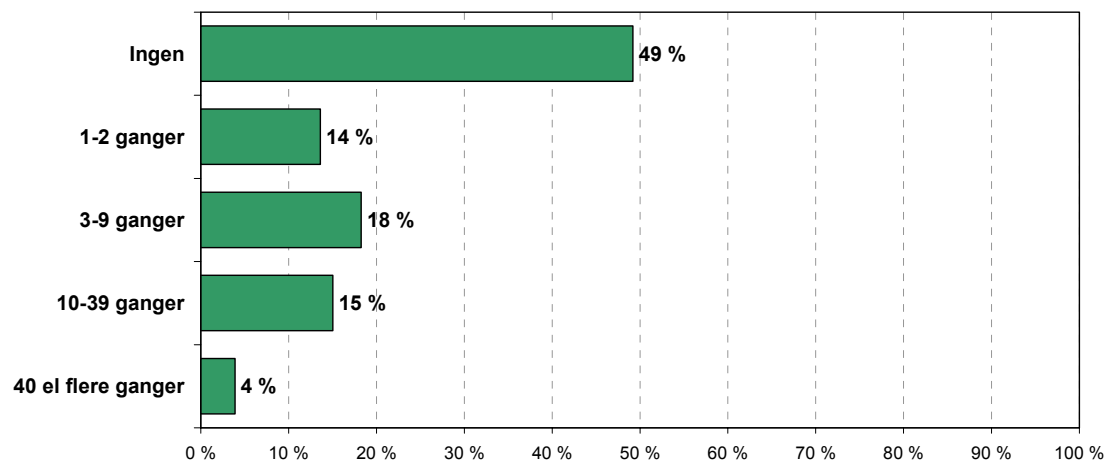
Filter: Hender går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
 Spm. 8 Hvor mange ganger i løpet av de siste 12 måneder har du gått på fottur?
 Krysset med oppveksten: svært mye, forholdsvis mye, forholdsvis lite, omtrent ikke
 N=925

Fisketur

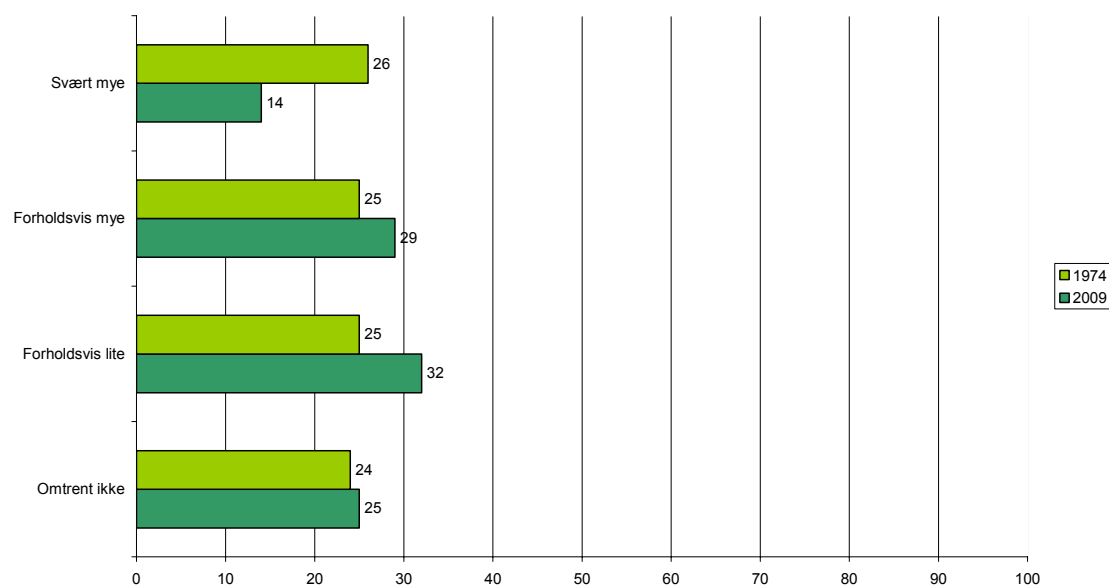
Fisketur er ikke nærmere definert enn slik spørsmålet er formulert under. Det inkluderer altså både fiske med stang og med garn, i sjø og i ferskvann. Halvparten av respondentene har ikke vært på fisketur siste 12 måneder. 1 av 3 har i løpet av de siste 12 månedene vært på fisketur fra 3 til 39 ganger. Det er vanligere blant menn enn kvinner å dra på fisketur, og folk i Nord-Norge drar oftere enn resten av landet. Blant forskjellene i partipreferanser fremstår Arbeiderpartivelgere som ivrigere fiskere enn gjennomsnittet, mens Høyre-velgerne fisker mindre enn andre.

Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
 10. Hvor mange ganger i løpet av de siste 12 måneder har du gått på fisketur?
 92% av total, N=925

Andelen som dro på fisketur i oppveksten har holdt seg relativt stabil fra 1974 til 2009, med unntak av andelen "svært mye". Der har nedgangen vært fra 26% (1974) til 14% (2009).

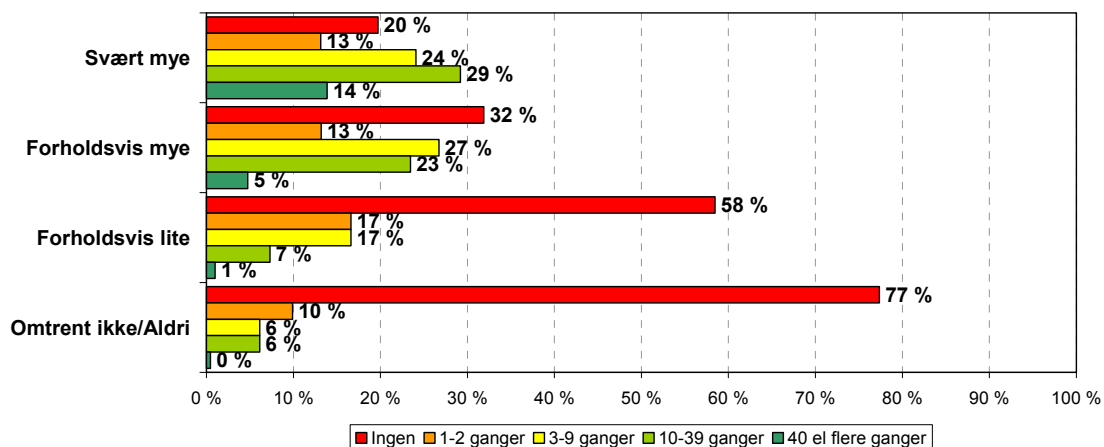
Fisketurer i oppveksten.
 N=2255 (1974), N=925 (2009)

Grad av fisketurer i oppveksten sammenlignet med antall turer siste 12 måneder.

Som vi så når det gjaldt skigåing, er det å dra på fisketur noe man lærer hjemmefra. Her er de røde stolpene som viser ingen fisketur siste 12 måneder markert lengre jo sjeldnere man gikk i barndommen. Når det gjelder å ha vært svært mye eller forholdsvis mye, på fisketur i barndommen så har dette mest utslag på det å dra veldig mye (40+) de siste 12 månedene. Det å dra på fisketur er noe menn i langt større grad enn kvinner mener de har gjort mye av i barndommen. Personer bosatt i Nord-Norge trekker opp snittet blant de som har vært mye på fisketur i oppveksten, mens de som bor i Oslo trekker snittet ned. Personer som stemmer SV og Høyre har i mindre grad enn gjennomsnittet vært på fisketur i oppveksten, mens Fremskrittspartivelgerne trekker snittet opp blant de som oppgir å ha vært "svært mye" på fisketur.

Filter: Hender går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
Spm. 10 Hvor mange ganger i løpet av de siste 12 måneder har du gått på fisketur?
Krysset med oppveksten: svært mye, forholdsvis mye, forholdsvis lite, omtrent ikke
N=925

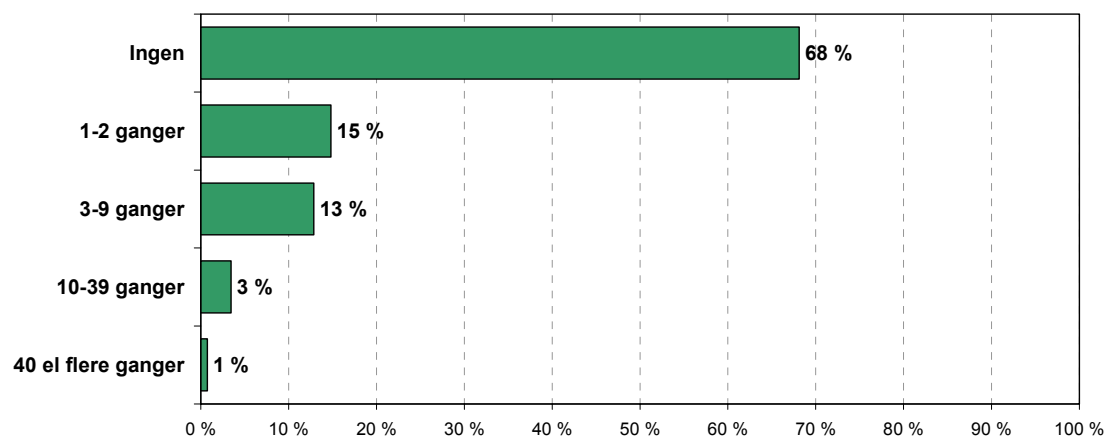

Flere dagers fottur eller skitur.

Denne turformen er ytterligere definert slik: "Med flere dagers tur mener vi en lengre, sammenhengende tur der du overnatter minst en natt underveis i telt, turisthytte, eller liknende." 2 av 3 har ikke vært på en slik tur det siste året, mens drøyt 1 av 4 har vært

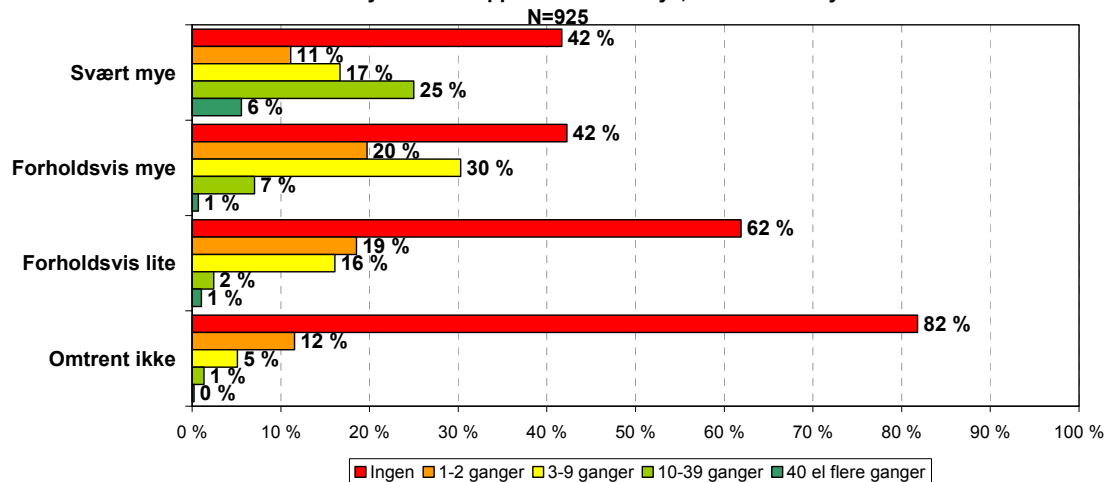
på mellom 1 og 9 slike turer det siste året. Flere dagers turer er noe vanligere blant menn enn blant kvinner, utover det er det få forskjeller undergruppene imellom.

Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
12. Hvor mange ganger i løpet av de siste 12 måneder har du vært på flere dagers fottur eller skitur?
92% av total, N=925

Som ski og fisketurer er det å dra på flere dagers ski - eller fotturer noe folk lærer eller ikke lærer fra barnsben av. En av fire (25%) av de som oppgir at de var på svært mange slike turer i oppveksten, har vært på mellom 10 og 39 slike turer de siste 12 månedene, mens det blant de som omtrent ikke var på slike turer som barn kun gjelder 1%.

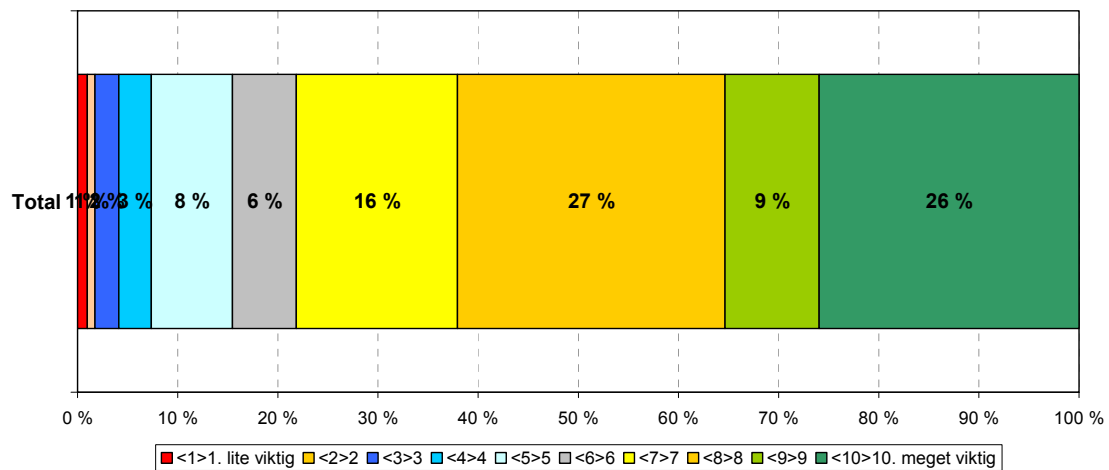
Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
Spm. 12 Hvor mange ganger i løpet av de siste 12 mnd har du vært på flere dagers fottur
el skitur? Krysset med oppvekst: svært mye, forholdsvis mye...

Viktigheten av friluftsliv sammenlignet med andre fritidsaktiviteter.

I dette spørsmålet skal respondenten plassere hvor viktig friluftsliv er for en, sammenlignet med andre fritidsaktiviteter. Skalaen går fra 1 til 10, der 1 er lite viktig og 10 er meget viktig. For 62% er friluftsliv en svært viktig (8,9 og 10) aktivitet. Gjennomsnittet for alle respondentene ligger på 7,7 av 10. Det er noe kjønnsforskjeller: vi ser at kvinner trekker snittet opp og menn ned, blant de som svarer 10 (meget viktig). Personer over 60 år, personer med folke/ungdomskole som høyeste utdanning og Fremskrittspartivelgere trekker også snittet opp blant de som svarer 10 (meget viktig). Vi ser at det personer med utdanning på universitetsnivå svarer i mindre grad enn gjennomsnittet at det friluftsliv er en meget viktig fritidsaktivitet. Disse bakgrunnsvariablene slår overraskende ut, når vi for eksempel finner at personer som stemmer Fremskrittspartiet i mindre grad enn andre går på ski, og personer med universitetsgrad i større grad gjør det. Det må derfor bemerkes at dette spørsmålet ikke får svar på hvor mange fritidsaktiviteter respondenten har, men kun hvor viktig friluftsliv er, sammenlignet med de andre aktivitetene.

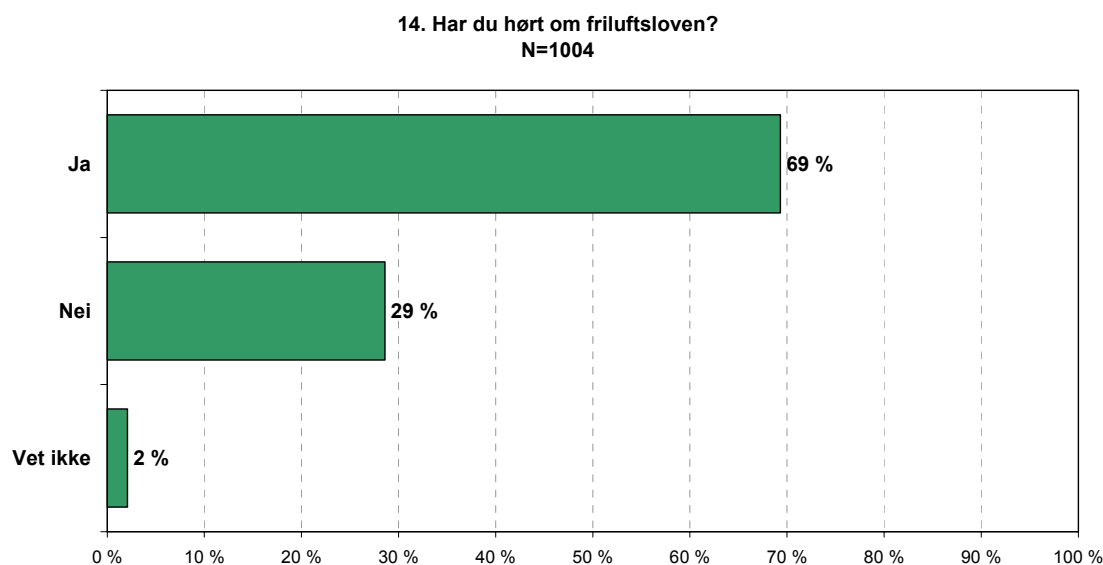
Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
 13. Hvor viktig er friluftsliv for deg, sammenlignet med andre fritidsaktiviteter? Bruk en skala fra 1 til 10, der 1 = lite viktig og 10 = meget viktig.

5.5 Allemannsretten og Friluftsløven.

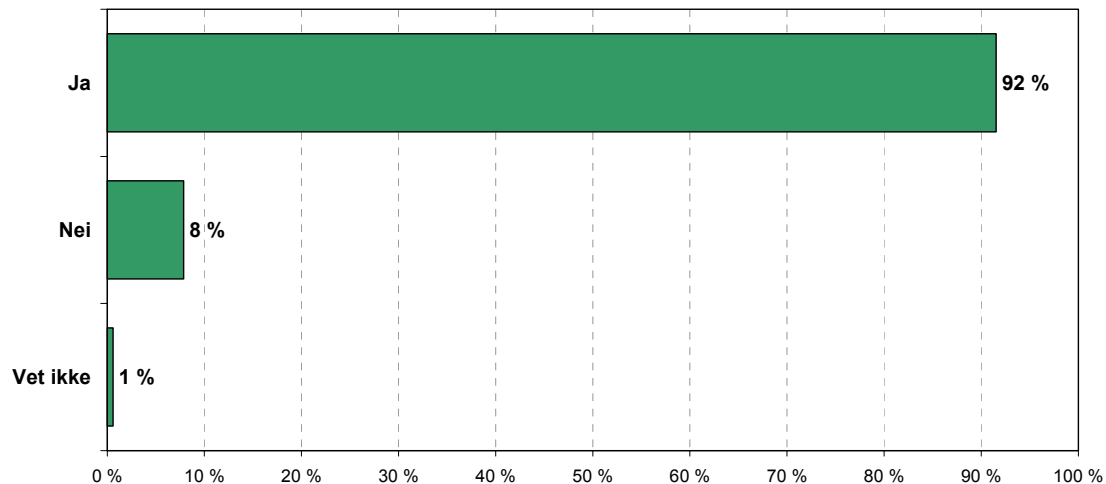
I denne delen av undersøkelsen spør vi både om hvorvidt folk har hørt om allemannsretten og Friluftsløven, hvorvidt de vet om gitte påstander er rette eller gale og til slutt hva de synes om ulike aspekter ved loven. Disse spørsmålene ble stilt til alle, også de som svarte at de ikke går på tur.

Friluftsløven er rimelig godt kjent, i overkant av 2 av 3 forteller at de har hørt om den. Det er flere menn enn kvinner som svarer at de har hørt om Friluftsløven. Det er også flere over 60 år som kjenner til loven enn de yngre aldersgruppene. Det er flere med høyere utdanning enn de med lavere utdanning som har hørt om Friluftsløven.

Allemannsretten er ytterligere kjent: 9 av 10 har hørt om allemannsretten. Men også her skiller den yngste aldersgruppen seg ut som mindre kjent med denne retten. Også for allemannsretten er det en klar sammenheng mellom utdanning og kjennskap: blant de med universitetsutdanning har 98% hørt om allemannsretten, mens tilsvarende er 77% blant de med folke/ungdomsskole som høyeste utdanning.

15. Har du hørt om allemannsretten?
N=1004

Etter å ha spurt om folk har hørt om allemannsretten hadde vi en kort definisjon i forkant av at vi formulerte en rekke påstander om allemannsretten som vi spurte om er riktige eller gale. Vi presiserte at vi ønsket å vite hva respondenten trodde om allemannsretten, altså ikke kun svar på de påstandene hvor vedkommende var sikker på påstandens eventuelle gyldighet. Det er 15 påstander. I bildet under presenteres de første 8 påstandene.

Det er stort sett bred kunnskap eller antagelse om hvorvidt de oppgitte påstandene er riktige eller gale, men som vi kommer nærmere inn på under, er det noen påstander som det er mer usikkerhet om enn andre. Påstandene med delte svar har også en høyere andel vet ikke, enn de påstandene det er mer felles forestilling om. Påstandene det er mest delte oppfatninger om, er hvorvidt allemannsretten gir rett til å sykle og ri på sti i utmark og over alt i utmark på fjellet, om allemannsretten gir rett til å sykle på privat vei i utmark og om allemannsretten gir rett til å dra i land båt på strandstrekninger i utmark.

Ellers er det en ganske lav andel som svarer "vet ikke", noe som nok skyldes presiseringen "Ut fra de kunnskapene du har eller hva du tror, vil vi gjerne at du bedømmer om de følgende påstandene er riktige eller gale".

Allemannsretten gir rett til fri ferdsel til fots og på ski i utmark. Dette er riktig, noe nær alle (98%) av de spurte svarer.

Allemannsretten gir rett til fri ferdsel på gårdsplass, hustomt og dyrket mark. Dette er feil, som 9 av 10 (89%) svarer.

Allemannsretten gir rett til fri ferdsel med motorkjøretøy i utmark. Dette er feil, som 9 av 10 (91%) svarer.

Allemannsretten gir rett til å sykle og ri på sti i utmark og over alt i utmark på fjellet. Dette er riktig, men denne påstanden er ikke like etablert som de over. 77% svarer at dette er riktig, mens 18% svarer det er feil og 5 % svarer vet ikke. At denne påstanden er riktig er det bredere kunnskap om blant den yngste aldersgruppen enn blant den eldste. Fremskrittspartivelgere har også høyere kunnskap om at denne påstanden er riktig enn gjennomsnittet.

Allemannsretten gir rett til å tenne bål hvor og når du vil. Dette er galt, og det vet nær alle (97%).

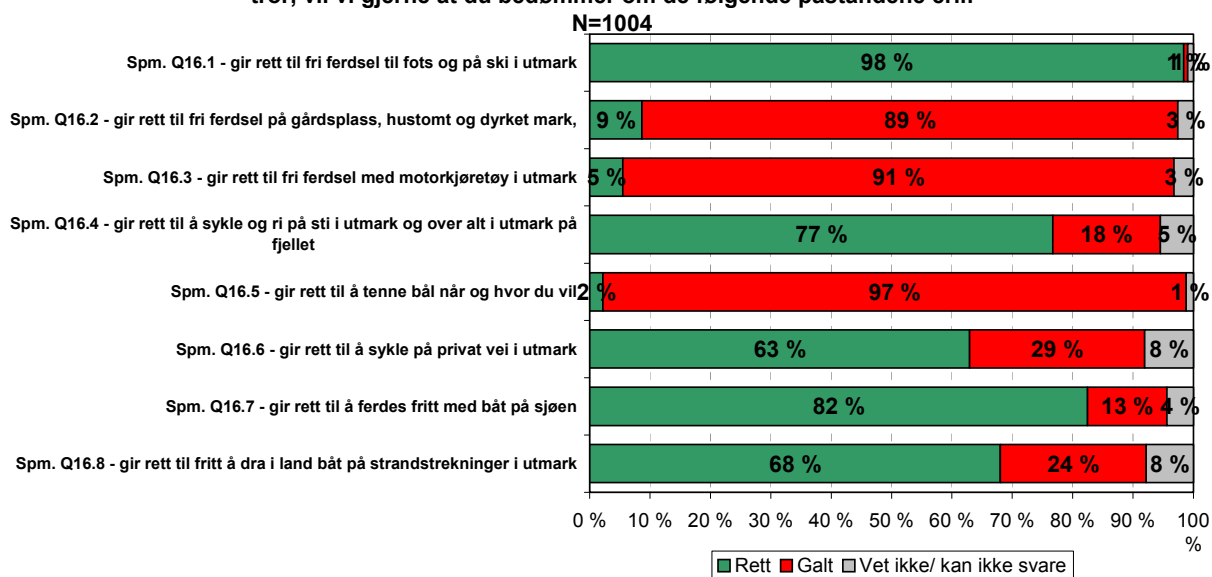
Allemannsretten gir rett til å sykle på privat vei i utmark. Dette er riktig, men dette er spørsmålet med størst splittelse om. Det er nær 2 av 3 (63%) som er enige i at det er riktig, men nær 1 av 3 (29%) tror det er galt, og nær 1 av 10 (8%) vet ikke. Det er flere unge enn gjennomsnittet som svarer feil når det gjelder denne påstanden.

Allemannsretten gir rett til å ferdes fritt med båt på sjøen. Dette er riktig, noe 8 av 10 (82%) svarer. 13% tror dette er galt, og 4 % vet ikke. Det er mer usikkerhet (høyere andel vet ikke, og færre som svarer at påstanden er riktig) blant kvinner enn blant menn. Vi finner også geografiske forskjeller: Det er bedre kunnskap om dette temaet på Vestlandet enn på Østlandet (utenom Oslo). Det er flere Arbeiderpartivelgere enn gjennomsnittet som tror dette er galt, og motsatt for Fremskrittspartivelgere.

Allemannsretten gir rett til å dra i land båt på strandstrekninger i utmark.

Dette er riktig, men denne påstanden er det mye usikkerhet om. 2 av 3 (68%) svarer at det er riktig, men hele 1 av 4 (24%) svarer at det er galt og nær 1 av 10 (8 %) svarer "vet ikke". Kvinner drar snittet opp blant de som svarer vet ikke, noe også den yngste aldersgruppa (15-24 år) gjør. Venstre- og KRF-velgere har bedre kunnskap om dette aspektet ved allemannsretten, enn gjennomsnittet.

16.1-8 Allemannsretten er lovfestet i Frilufsloven og gir rett til ferdsel i norsk natur. Nå følger noen påstander om allemannsretten. Ut fra de kunnskapene du har eller hva du tror, vil vi gjerne at du bedømmer om de følgende påstandene er...

I det følgende ser vi at de påstandene det er mest uenighet om, er hvorvidt allemannsretten gjelder for store grupper hvor deltakerne har betalt for å være med, om grunneier alltid kan vise bort de som er til hinder for jakt og fiske og til slutt om det er forbudt å sette opp telt nærmere enn 150 meter fra bebodd hus eller hytte.

Allemannsretten gjelder ikke for utlendinger. Dette er galt. Det er det også en bred enighet om (89%). Personer over 60 år trekker opp gjennomsnittet blant de som sier at dette er riktig. Vi finner også en forskjell knyttet til utdanning i dette:

personer med folke/ungdomsskole som høyeste utdanning tror i større grad enn andre at påstanden er riktig, mens universitetsutdannede har større kunnskaper enn gjennomsnittet om at påstanden – ganske riktig - er gal.

Allemannsretten gjelder for store grupper der deltakerne har betalt for å være med. Dette er riktig. Kun 1 av 3 (33%) svarer korrekt. Når vi får så mange som 56 % som tror at dette er galt og 11% som ikke vet, kan vi kanskje finne noe av forklaringen i formuleringen, i tillegg til generell uvitenhet. Slik påstanden står kan det muligens fremstå eller tolkes som at allemannsretten *kun* gjelder for store grupper hvor deltakerne har betalt. Hvis det er slik fortolkningen har vært, kan det forklare de delte svarene. Kvinner og personer bosatt i Nord-Norge trekker ”vet ikke”-andelen opp. Personer med inntil 300.000 kroner i husstandsinnkomst svarer oftere galt enn gjennomsnittet.

Allemannsretten gjelder bare på offentlig eiendom. Dette er galt. Det svarer også 8 av 10 (83%). Menn er sikrere (lavere andel ”vet ikke”) enn kvinnene, og menn svarer i større grad korrekt i anledning denne påstanden. Den yngste (15-24 år) og eldste (60 år +) svarer i større grad feil enn gjennomsnittet. Nær alle Senterpartivelgere (97%) svarer korrekt, mens det blant Fremskrittspartivelgere er flere som tar feil enn gjennomsnittet.

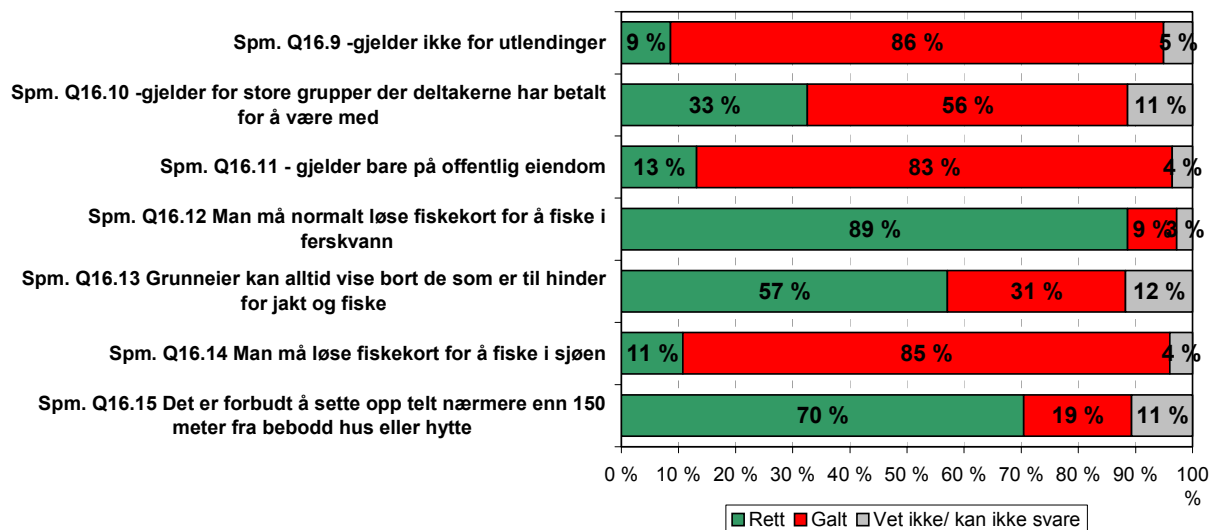
Man må normalt løse fiskekort for å fiske i ferskvann. Dette er riktig. Noe også 9 av 10 (89%) svarer. Når det gjelder denne påstanden er det kvinnene som trekker snittet i riktig retning. Arbeiderpartivelgere kjenner også bedre til kravet om fiskekort enn andre.

Grunneier kan alltid vise bort de som er til hinder for jakt og fiske. Dette er galt. I denne påstanden er det store sprik i hva folk tror. Over halvparten (57%) tror at grunneier kan vise bort folk, nær 1 av 3 (31%) sier som korrekt er at det er galt, mens 12% vet ikke. Her har menn sikrere (lavere andel vet ikke) og riktigere kunnskaper enn kvinner. Som med påstanden om offentlig eiendom over, peker Senterparti-velgere og Fremskrittsparti-velgere seg ut som grupper som vet henholdsvis mye og lite om allemannsrettens irrganger.

Man må løse fiskekort for å fiske i sjøen. Dette er galt. Det er også noe 85% av respondentene svarer. Forskjellen mellom kravet til å løse fiskekort for ferskvannsfiske mot retten til å fiske uten fiskekort i sjøen er det altså bred kunnskap om i befolkningen.

Det er forbudt å sette opp telt nærmere enn 150 meter fra bebodd hus eller hytte. Dette er riktig. 70% mener også dette. Nær 1 av 5 (19%) mener dette er galt, og 1 av 10 (11%) vet ikke. Også når det gjelder denne påstanden har kvinnene en høyere andel "vet ikke" enn menn, men kvinnene svarer i større grad enn mennene korrekt når de tar stilling til om påstanden er riktig eller gal.

16.9-15 Allemannsretten er lovfestet i Friluftsløven og gir rett til ferdsel i norsk natur. Nå følger noen påstander om allemannsretten. Ut fra de kunnskapene du har eller hva du tror, vil vi gjerne at du bedømmer om de følgende påstandene er...
N=1004

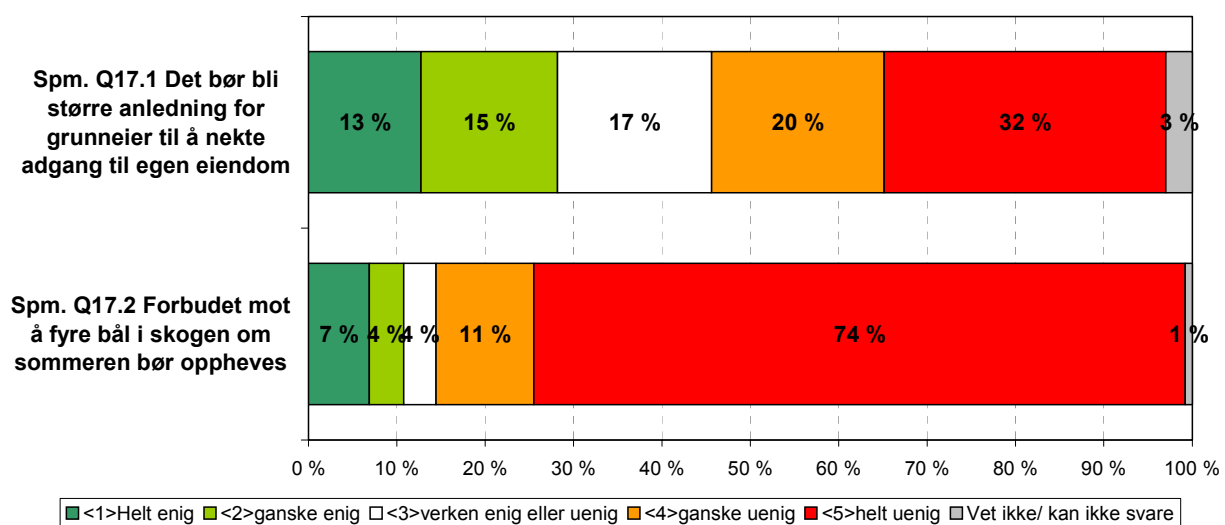
Enig eller uenig i påstander om allemannsretten.

I det følgende skal respondentene ta stilling til om de er helt enig, ganske enig, verken enig eller uenig eller helt uenig i påstander om allemannsretten.

Det bør bli større anledning for grunneier til å nekte adgang til egen eiendom. Over halvparten (52%) er uenig dette utsagnet, 17 % er verken enig eller uenig, og 28% er enig påstanden. Når vi ser nærmere på bakgrunnsvariablene ser vi at kvinner i mindre grad enn menn har noen mening om dette. Menn er også betraktelig mer uenig i påstanden enn kvinner er. Blant de ulike velgergruppene skiller Fremskrittspartivelgere seg ut i det at de har flere som er enig i påstanden enn gjennomsnittet.

Forbudet mot å fyre bål i skogen om sommeren bør oppheves. Dette er ikke en påstand som får videre gehør: 85 % er uenige i dette, og kun 11% enige. Blant de som er enige at forbudet burde oppheves finner vi at de eldste og yngste aldersgruppene trekker gjennomsnittet opp.

17.Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om allemannsretten.
Er du Helt enig - ganske enig - verken enig eller uenig - ganske uenig - helt uenig...?
N=1004

Enig eller uenig om følgende påstander om innskrenkning av allemannsretten.

I det følgende presenteres forslag til ulike tiltak som innskrenker allemannsretten.

Generelt ønsker flertallet at allemannsretten ikke skal innskrenkes. Det forslaget om innskrenkning som har høyest andel støtte (22%) er at allemannsretten innskrenkes i nasjonalparker slik at oppsyn og drift av nasjonalparker kan finansieres ved avgift for bruk av parken.

Allemannsretten bør innskrenkes til å gjelde bare for nordmenn. Dette er et standpunkt 9 av 10 er uenig i, og de andre deler seg mellom å være enig (5%) og ikke ta stilling (3% verken enig eller uenig og 2% vet ikke).

Allemannsretten bør innskrenkes slik at den ikke gjelder for grupper der deltakerne betaler for å være med. Dette forslaget møter motbør hos 2 av 3 (65%). Vi ser at dette er den påstanden om innskrenkning som flest lar være å ta stilling til. Det er 15% som svarer "verken enig eller uenig" og det er 6% "vet ikke".

Allemannsretten bør innskrenkes slik at den ikke gjelder for grupper som for eksempel skoleklasser, barnehager, speidere o.l. Nær 8 av 10 (77%) sier seg uenig en slik innskrenkning. 15 % er enig i denne type innskrenkning, mens 5% svarer "verken enig eller uenig" (2% vet ikke).

Allemannsretten bør innskrenkes i nasjonalparker slik at oppsyn og drift av nasjonalparker kan finansieres ved avgift for bruk av parken. Nær 2 av 3 (62%) sier seg uenig i denne påstanden. Dette er likevel påstanden om innskrenkning som får mest oppslutning, dog kun blant 1 av 5 (22%). Når vi ser nærmere på hva som kjennetegner de som ønsker en slik innskrenkning, finner vi at den yngste og den eldste aldersgruppen trekker snittet opp. Det gjør også personer med folke/ungdomsskole som høyeste fullførte utdanning og Fremskrittsparti-velgere.

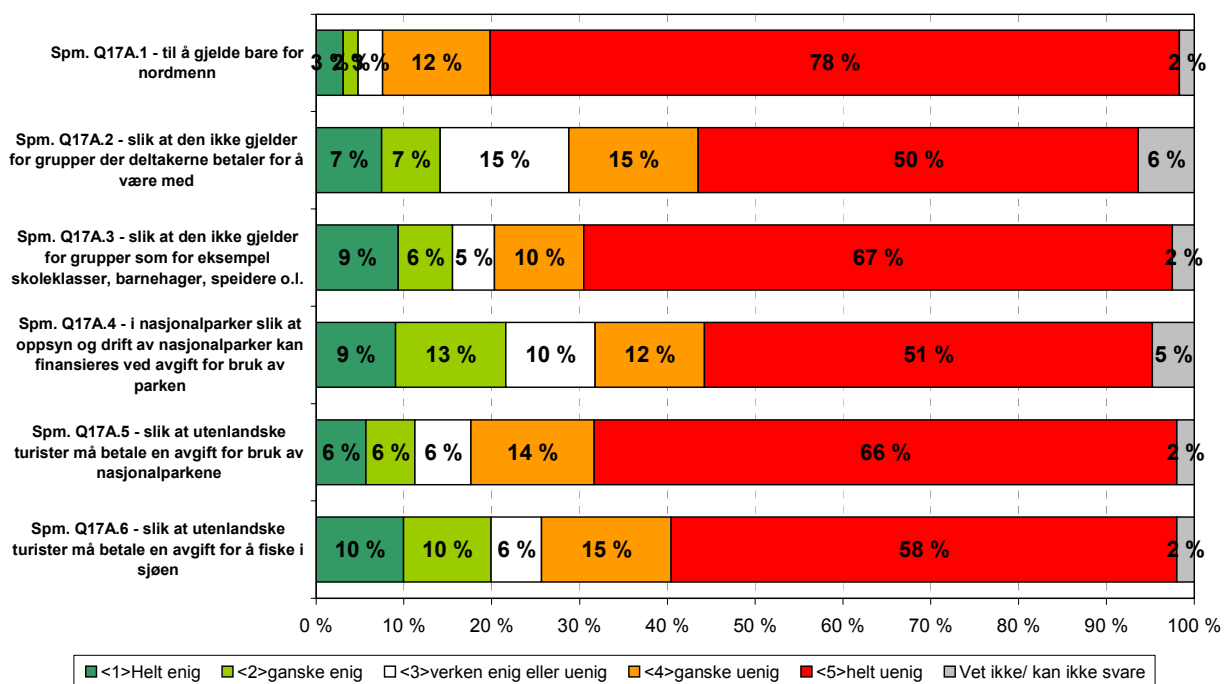
Allemannsretten bør innskrenkes slik at utenlandske turister må betale en avgift for bruk av nasjonalparkene. Dette utsagnet har enda større motbør enn det

andre som omfatter nasjonalparker: 8 av 10 (80 %) er i mot en slik innskrenkning. 12% støtter et slikt forslag.

Allemannsretten bør innskrenkes slik at utenlandske turister må betale en avgift for å fiske i sjøen. Nær 3 av 4 (73%) er i mot en slik innskrenkning av allemannsretten, men vi ser med denne påstanden en noe større andel som er enig i å avgiftbelegge utenlandske turister for bruk av norsk natur, sammenlignet med forrige påstand: 1 av 5 (20%) mener at utenlandske turister bør betale avgift for å fiske i sjøen.

Holdningen til utsagnene som dreier seg om forskjellsbehandling av utenlandske turister og nordmenn, kan forstås som et uttrykk for at det ikke ønskes å lage regler som forskjellsbehandler utlendinger og nordmenn.

17A. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om innskrenkning av allemannsretten. Er du Helt enig - ganske enig - verken enig eller uenig - ganske uenig - helt uenig...? Den bør innskrenkes
N=1004

Hva truer allemannsretten?

For å finne ut hva folk opplever som trussel mot allemannsretten spurte vi om i hvilken grad 8 ulike aktiviteter/grupper representerer en trussel mot allemannsretten:

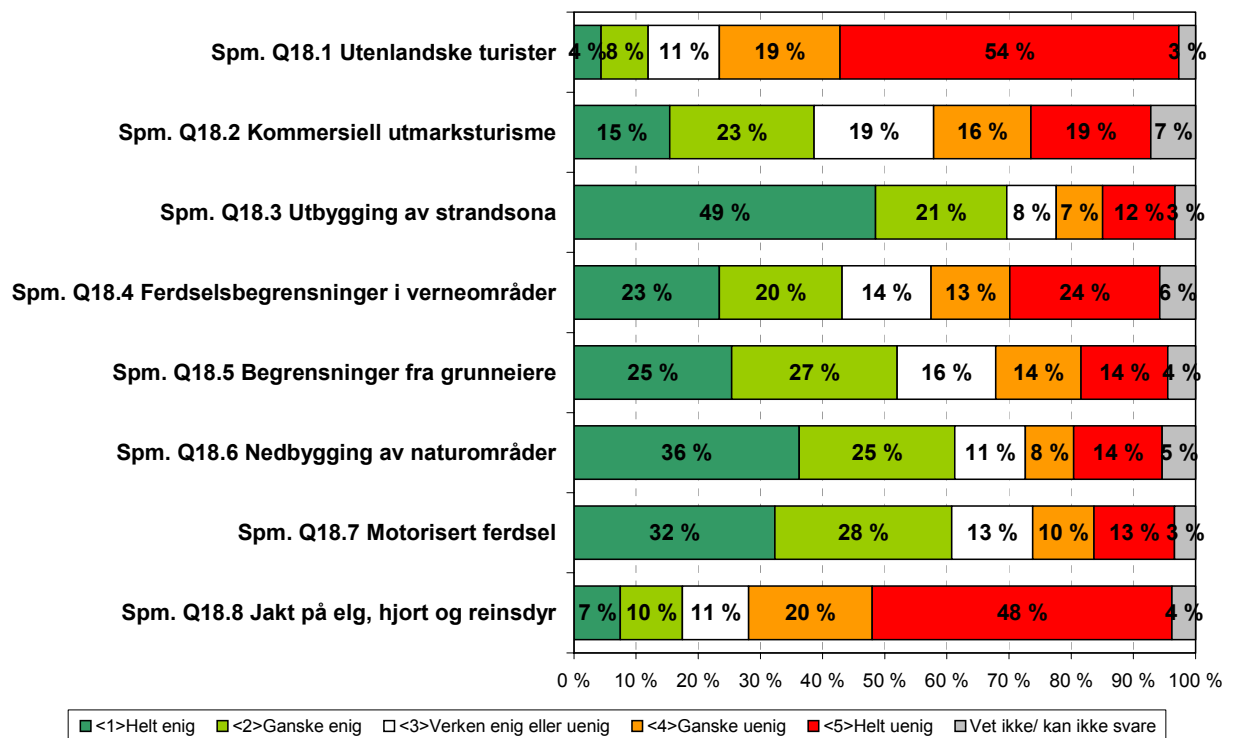
- Utenlandske turister
- Kommersiell utmarksturisme
- Utbygging av strandsona
- Ferdelsbegrensninger i verneområder
- Begrensninger fra grunneiere
- Nedbygging av naturområder
- Motorisert ferdsel
- Jakt på elg, hjort og reinsdyr

De tre temaene som peker seg ut som de viktigste truslene, i følge flertallet av de spurte, er: 1. utbygging av strandsona: nær 3 av 4 (70%) mener det truer allemannsretten, 2. nedbygging av naturområder (trussel i følge 61%) og 3. motorisert ferdsel (trussel i følge 60%).

De tre temaene som deler befolkningen mest når det gjelder hva som blir ansett for å være trusler er kommersiell utmarksturisme, ferdelsbegrensninger i verneområder og begrensninger fra grunneiere.

Utenlandske turister og jakt peker seg ut som to momenter som færrest ser på som trusler mot allemannsretten.

18. Hvor enig er du i at følgende representerer en trussel mot allemannsretten?
N=1004

5.6 Motorisert ferdsel i naturen

For å kartlegge folks holdninger til motorisert ferdsel i naturen, presenterte vi fire påstander om temaet, og ba respondentene si hvor enige de er i disse utsagnene. Det er heller ikke i denne anledning spurt om i hvilket omfang respondentene møter slike kjøretøy i egne friluftaktiviteter, ei heller hvorvidt de kjører snøscooter selv.

Påstandene er:

- **Det bør være fri ferdsel med snøscooter i skog og fjell.**
- **Det bør være fri ferdsel med motoriserte kjøretøy på barmark, altså i sommersesongen. (Da er det ikke snø)**
- **Helikoptertransport til høye fjelltopper bør bli tillatt, slik at folk kan stå på ski ned igjen.**
- **Det bør etableres snøscooterløyper i skog- og fjellområder der folk kan kjøre på tur.**

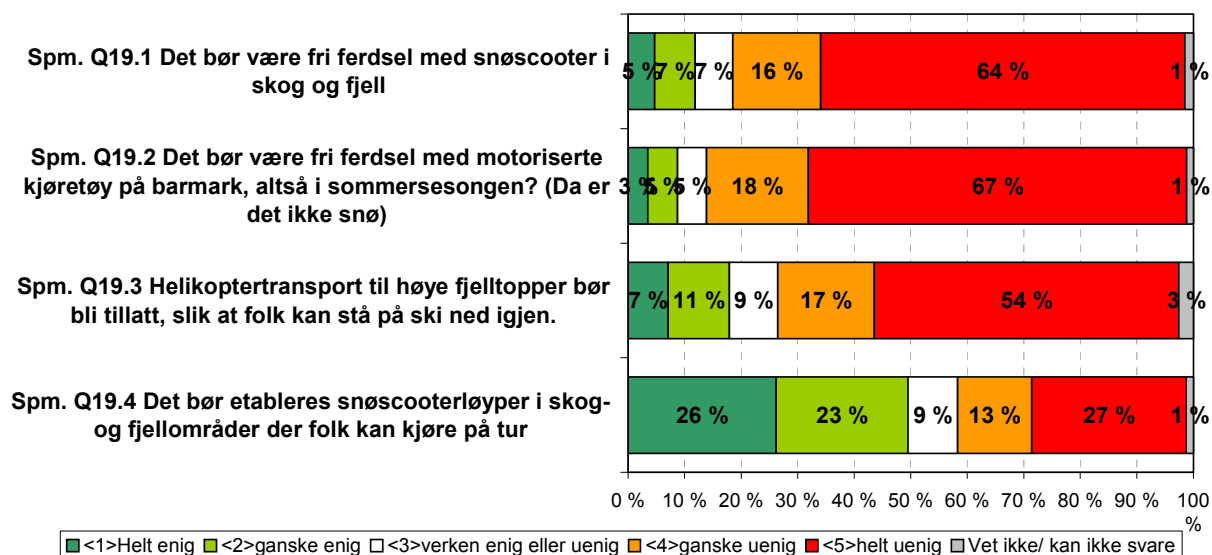
Det store flertallet er skeptiske til fri ferdsel av snøscootere (80% mot) og fri ferdsel med motoriserte kjøretøy på barmark (85%).

71% er også mot såkalt "heliski". Blant de 18% som er positive til dette fenomenet finner vi flere menn enn kvinner, og vi ser at den yngste aldersgruppen trekker snittet opp blant de som er positive. Når det gjelder partipreferanser er dette en aktivitet som særlig har gehør hos Høyre- og Fremskrittspartivelgere.

Påstanden som deler befolkningen er hvorvidt det bør etableres snøscooterløyper i skog- og fjellområder hvor folk kan kjøre på tur. 49 % mener dette er en god idé, 40% er skeptiske og 9% er verken enig eller uenig (1% vet ikke). Det er også flere menn enn kvinner som mener dette er et godt tiltak, og det er flere med folke/ungdomsskole som høyeste avsluttede utdanning og med husstandsinntekt under 300.000 kroner. Geografiske forskjeller ser vi i det at personer i Nord-Norge i langt større grad ønsker dette velkommen enn resten av befolkningen. Vestlendingene skiller seg ut som spesielt skeptiske til slike løyper. SV- og KRF-velgere er mer

skeptiske enn gjennomsnittet, mens Fremskrittspartivelgere i større grad enn andre ønsker seg egne snøscooterløyper.

19. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om motorisert ferdsel i naturen. Er du Helt enig - ganske enig - verken enig eller uenig - ganske uenig - helt uenig...? N=1004

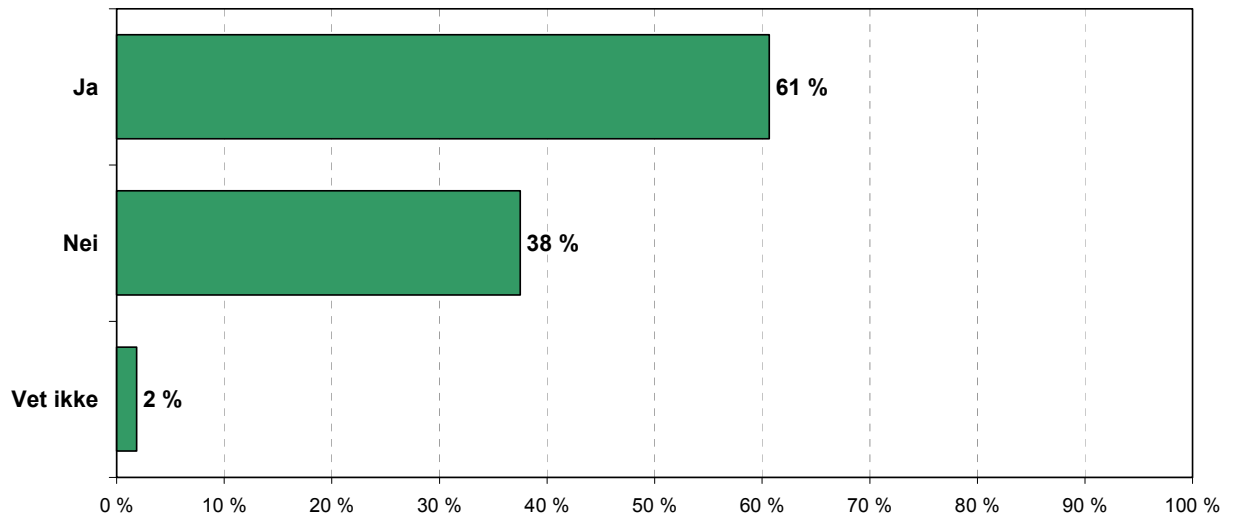
5.7 Kart, kompass og GPS.

Med de følgende spørsmålene ønsker vi å kartlegge bruk av kart, kompass og GPS både for å se på utbredelse og for å se på hvilke forskjeller vi kan finne mellom de som kan og ikke kan bruke disse orienteringsinstrumentene.

61% av de som går på tur svarer at de med rimelig sikkerhet kan finne fram i ukjent terreng med bruk av kart og kompass. Det er svært mange flere menn (84% av mennene) enn kvinner (40% av kvinnene) som mener at de behersker kart og kompass. Dette kan henge sammen med at menn gjennom verneplikten får grundig innføring i kompassbruk. Den yngste aldersgruppen trekker også snittet opp, sammen med personer med høy inntekt og høy utdanning. Personer med lav inntekt og utdanning trekker snittet ned. Når vi sammenligner tallene med tilsvarende undersøkelse gjort av Ola Vaagbø ved MMI i 1997¹ (N=905) finner vi at det i 2009-undersøkelsen er noe høyere andel som svarer at de kan bruke kompass. I 1997 svarte 45% ja, 45% nei og 10% vet ikke på dette spørsmålet. Noe av forklaringen i forskjell kan ligge i at spørsmålet i 2009-undersøkelsen kun ble stilt til de som oppgir at de går på tur i skog og mark.

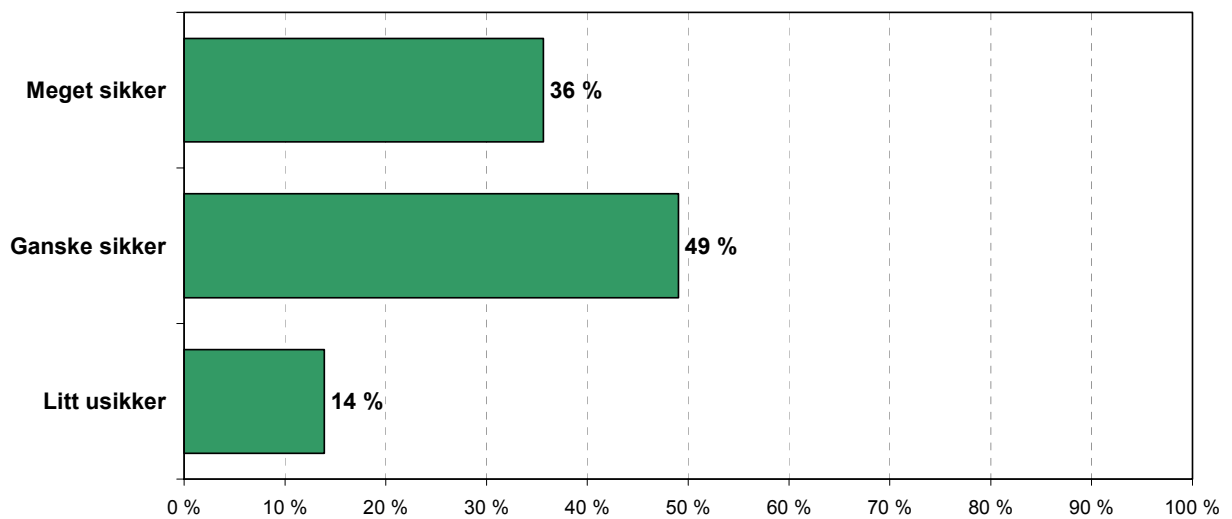
¹ Denne undersøkelsen ble gjennomført som personlig intervju, altså hjemmebesøk.

Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
 20. Kan du bruke kart og kompass slik at du med rimelig sikkerhet kan finne fram i ukjent terreng?
 92% av total, N=925

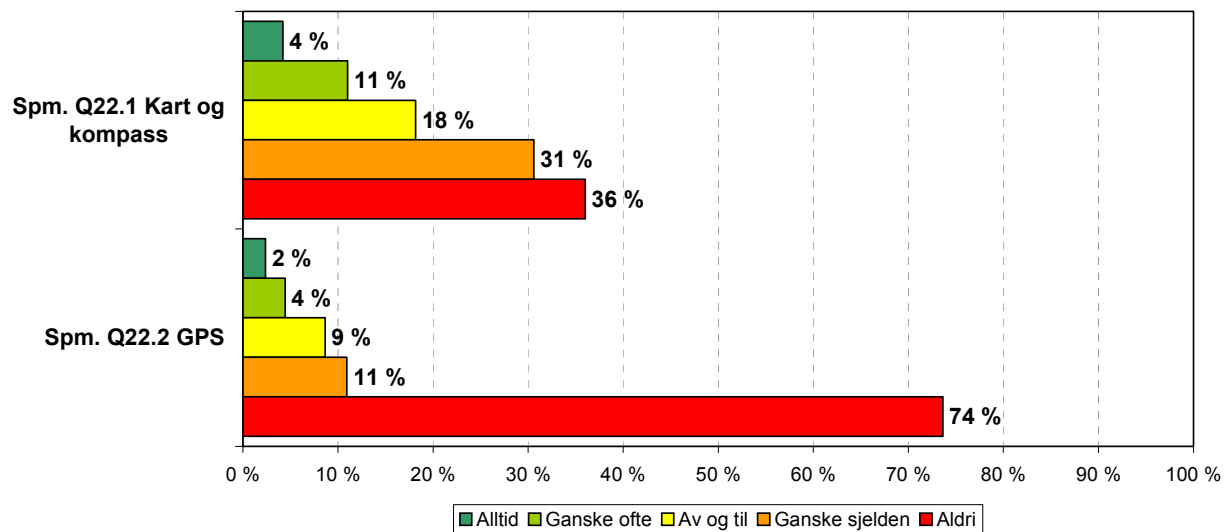
Blant de som svarer at de kan bruke kart og kompass spurte vi videre om de var meget sikker, ganske sikker, litt usikker på at de kunne ta ut riktig kompasskurs mellom to punkter, eller om de ikke kunne bruke kompass. 1 av 3 (36%) er meget sikker, nesten halvparten (49%) er ganske sikker, mens 14% er litt usikker. Blant de som svarer litt usikker finner vi en overvekt av kvinner og personer med folke/ungdomsskole som høyeste fullførte utdanning. Men et klart fellestrekk mellom undersøkelsene fra 1997 og 2009 er menns sikkerhet knyttet til kompassbruk. De var i større grad trygge på sine evner til å ta ut riktig kompasskurs både i 1997 og i 2009. I 1997 ble undersøkelsen gjort i form av hjemmebesøk, noe som gjorde at man kunne ha en praktisk test hvor man slo fast hvorvidt respondenten kunne bruke kompass. Dette lar seg naturlig nok ikke gjøre på telefon, men vi ser fra tallene i 1997 at menns selvtillit på kompassbruk er gjenspeilet i deres praktiske kunnskaper. Kvinnene som i 1997 svarte at de behersket kompasset tok i større grad ut feil kompasskurs enn menn som svarte det samme.

Filter: Kan bruke kart og kompass
21. Er du meget sikker, ganske sikker, litt usikker på at du kan ta ut riktig kompasskurs mellom to punkter, eller kan du ikke bruke kompass?
56% av total, N=561

Videre spurte vi om hvor ofte folk bruker kart, kompass og/eller GPS for å orientere seg på turer i skog og fjell. Det er ikke spesielt utbredt å bruke GPS (6% alltid/ganske ofte), Kart og kompass er noe mer utbredt (15% alltid/ganske ofte). Både kart og kompass, samt GPS er mer utbredt i bruk blant menn enn blant kvinner. Kart og kompass er mer i bruk blant personer med høyere enn med lavere utdanning.

Filter: Hender at går på tur i skog og mark eller driver annen form for friluftsliv
22. Hvor ofte bruker du følgende for å orientere deg i terrenget når du er på turer i skog og fjell?
N=925

De som svarte at de alltid eller ganske ofte har med GPS på tur ble også spurt om de i tillegg også har med kart og kompass. Her må det presiseres at det er en svært liten gruppe som alltid eller ganske ofte har med GPS (63 respondenter) på tur, derfor er det store feilmarginer knyttet til tallene under (se oversikt over feilmarginer innledningsvis i rapporten). Med dette i mente ser vi at det er over halvparten som i tillegg til GPS tar med seg kart og kompass på tur.

Filter: Har med seg GPS alltid/ ganske ofte
23. Når du har med deg GPS, har du da også med deg kart og kompass?
N=63

